

V I E N Y B Ė

Paveiksluotas Amerikos lietuvių savaitraštis

73 M. 48 N.

BROOKLYN, N. Y.

1959 M. GRUODŽIO (DECEMBER) 11 D.

Tel. APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

DABAR

JUOZAS TYSLIAVA

Kalbant apie katalikų akciją Amerikoje...

Neseniai New Yorke įvykusiame Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos kongrese kun. V. Bagdanavičius, kalbėdamas apie lietuvių katalikų akciją Amerikoje, paleido tokią sakinį:

"Kažin ar iš viso yra pasaulyje kita tokia visuomenė, kuri turi tokią seną katalikišką akcijos istoriją."

Argi tai nėra mėginimas daryti iš nebūto būtą?

Toks išmokslingas kunigas, kaip Bagdanavičius, rodos, turėtų žinoti, kad jau 1615 metais – visu penkmečiu prieš vadinamą piligrimų atvykimą į Ameriką – prancūzų tėvai jėzuitai darbavosi tarp irokezų genties indėnų dabartinėse Montrealio apylinkėse.

Ar tada, kai saule vadinamas karalius Liudvikas XIV padovanojo altoarių pirmajai indėnų katalikų bažnyčiai Kanadoje (Kaganawaga kaime), Amerikoje buvo bent vienas gyvas lietuvis?

Skaitydamas kun. V. Bagdanavičiaus paskaitą (Darbininke), aš prisiminiau vieno prancūzų dvasiško pamokslą, kadaisė girdėtą Montrealy.

Tas kunigas, kuris savo išvaizda buvo labai panašus į mūsų Tumą Vaižgantą, kalbėjo apie reikalą stiprinti katalikiškąją akciją Quebeco provincijoje.

Nuo to sekmadienio Montrealio bažnyčioje praėjo keliolika metų, bet tas prancūzų kunigo pamokslas tebėra gyvas mano atmintyje. Anot jo, Kanados prancūzai neprivalo pamiršti dar kitų dviejų didžiųjų nuodėmių, būtent: kalbėti angliskai ir neturėti vaikų...

Kaip žinoma, šiandien Kanadoje yra apie keturi milijonai prancūziskai kalbančių žmonių.

O kiek yra Kanadoje, Jungtinėse Valstybėse ir Pietų Amerikoje lietuvių, kuriems nuodėmė nekalbėti savo gimtąja kalba?

Poetas Jonas Kėkštas, neseniai su K. Bradūnu ir kitais savo draugais leidęs bei redagavęs Literatūros Lankus, dabar Tėvynės Balse dainuoja:

"Po ilgų ir bergždžių klajonių
Grijau, sūnus palaidūnas,
Prie slenkščio gimtųjų namų."

Es tikrųjų, Jonas Kėkštas dar tebėra tik "prie slenkščio gimtųjų namų." Vilniaus savaitraščio (Literatūra ir Menas) bendradarbis Alb. Žukauskas užtiko poetą besigydant vienoje Lenkijos gydykloje.

A. Žukauskas rašo, kad "Juozo Kėkšto sveikata žymiai pagerėjo, jis jau gali, lazdele pasiramstiuodamas, šiek tiek ir pasivaikščioti."

(NUKELTA I 5 psl.)

Vories Fisher nuotrauka
Museum of Science & Industry

"Lietuviškoms Kalėdoms" ruošiantis... Iš kairės Viviana Šimkutė, Rita Gorbaitė ir Aleksas Šrupša. Pažymėtina, kad Chicagos mokslo ir meno muziejuje suruošta lietuvių kalėdinė programa, muziejaus vadovybės laikoma geriausiai pasisekusia iš visų 21 tautų programų. Lietuviška programa jau 18 metų rūpinosi p. J. Daužvardienė.

TARPTAUTINIAI UŽKULISIAI

Naujos sutemos Lenkijoje

"MINKŠTAS" GOMULKOS REŽIMAS SAVO ROLĘ SUVAIDINO IR VĖL GALI BŪTI "SUNIEKINTAS". POLITIKOS ATSPINDIS VIENO VYSKUPO ASMENINIAM LIKIME. KITŲ "SATELITŲ" BOLŠEVIKŲ DŽIAUGSMAS DĖL LENKIJOS REŽIMO SUGRIEŽTINIMO.

Visos žinios ir ženklai, ateina iš Lenkijos, byloja labai aiškia kalba. Šis kraštas, iki šiol galėjęs pasidžiaugti didžiausia laisve iš visų sovietų valdomų šalių, vėl pergyvena sutemas. Kremlius iki šiol didesnę laisvę Lenkijai buvo suteikęs tarptautinės politikos sumetimais – ji lyg turėjo suvesti bolševikus į tiesioginį sąlytį su Vakarais. Nuo 1956 metų Lenkija vaizdavo pasauliui, kad bolševikai iki tam tikro laipsnio gali pakęsti ir kiek laisvės, ir kad bolševizmas pergyvena tam tikrą evoliuciją. Lenkijos diplomatai lūpomis bolševikai turėjo progos duoti Vakarams suprasti kokias nuolaidas jie galėtų padaryti – atsiminkime savo laiku didesnio susidomėjimo sukėlusį Lenkijos užs. reik. ministerio Rapackio planą apie Europos demilitarizaciją. Viskas tai padėjo bolševikams sueiti į tiesioginį sąlytį su Vakarais. Kai tas sąlytis buvo jau įvykęs faktas, kuriam vainiką uždėjo Chruščiovo viešnagė Amerikoje, Kremliai tarpininkas liko nereikalingas. Jis Lenkijai galėjo pakartoti tuos žodžius, kurios Shakespeare parašė savo Otello: mairas atliko savo darbą, jis gali eiti šalin.

Šiandieną, kada apie tautų išvadavimą iš bolševikinio jungo niekas nenori ne tik kalbėti, bet net ir rimtai galvoti, Kremlius be didesnės rizikos gali vėl sugriežtinti režimą Lenkijoje, nes lenkai aiškiai žino, kad pasipriešinimo atveju jie iš Vakarų geriausiu atveju, kaip išsireiškė vienas Lenkijos komunistas nese-

niai iš Varšuvos išvyrtam New Yorko Times korespondentui, gali susilaukti tik gėlių.

Lenkijos režimas labai ryškiai atspindi asmeniškam Kielcų vyskupo Czesław Kaczmarek asmeniniame likime. Buvo laikas, kada bolševikai su juo flirtavo norėdami jį įtraukti į tautinę bažnyčią, bet vėliau 1953 m. jis buvo kariuomenės teismo nubaustas, kaip "vakarų šnipas ir fašistas" 12 metų kalėjimo.

1957 m. jis buvo reabilituotas ir vėl grąžintas į Kielcų vyskupiją. Šių metų vasarą Lenkijos valstybės sekretorius bažnytiniam reikalams Jerzy Sztachelski kardinolui Wyszyńskiui parašė slaptą raštą, kuriame pareikalavo Kaczmareką pašalinti iš vietos. Girdi, jis 1957, 1958 ir 1959 metais savo pamoksluose apšmeižęs raudonąją Kiniją ir nepraktikuojančius katalikus išvadinęs "gyvais lavonais"... Tačiau kardinolas Wyszyński valdžios reikalavimą atmetė, nurodydamas, kad vyskupo pašalinimas pagal kanojų teisės 1435 ir 1557 str. str. priklauso apaštališkajam sostui.

Nepaisant to, kad tas laiškas pasikeitimas buvo visai slaptas, jį tekstas spalio mėn. pasirodė Paryžiaus laikraštyje Le Monde. Lapkričio pradžioje Lenkijos vyriausybė paskelbė suradusi ir kaltininką kuris tų laišku tekstus perdavė į užsienį. Tai esanti Belgijos diplomate Varšuvoje Marie Greindl, istekėjusi už kunigaikščio Stefano Czetwertynskio, dirban-

čio Lenkijos turizmo biure "Orbis." Le Monde redakcija, žinoma, tuojau griežtai užsiginė bet kokias žinias gavusi iš tos diplomatės, tačiau tai nieko nepadarė. Marie Greindl Varšuvą turėjo apieisti per tris dienas. Belgijos spauda šią incidentą smarkokai išplėtė. Anot Bruselio Libre Belgique – Lenkija vėl pergyvenanti bažnyčios persikiojimą, tačiau ši kartą valdžia mušanti taip, kad kunigai negautų progos rekti.

Popiežius Jonas XXIII vyskupui Kaczmarekui savo ranka parašė laišką, kuriame pareiškia visišką savo pasitikėjimą. Atrodo, kad Vatikano diplomatija tikisi, kad to epizodo iškėlimas į viešumą gali dar kiek padėti. Ir iš tikro Kaczmarek dar nesuimtas, bet dvasiškai vėl buvo apdėti mokesčiais, kurių nuo 1957 m. nebemokėjo, kunigams nebeleidžiamai naudotis buv. bažnytiniais turtais prijungtose Vokietijos srityse ir nebeduodama vizų važiuoti į Romą.

Režimo sukietėjimą tačiau junta ne tik kunigai. Jis pastebimas visose srityse. Visa eilė "stalinistų," pašalintų iš viešų vietų, dabar vėl jas užima. Oficialiai duodama suprasti, kad laisvės laikotarpis pakenkęs Lenkijai ūkiškai. Tiesa, jos ūkinė padėtis yra labai sunki.

Langva suprasti, kad režimo sugriežtinimas su dideliu džiaugsmu buvo sutiktas Lenkijos kaimynų, ypač Čekoslovakijos ir rytinės Vokietijos komunistų, kurie neturėdami lenkams suteiktos laisvės, jautėsi nuskrūsti.

Lietuviai Kalifornijoje

LIETUVIAI JŪRININKAI PASAULIO VANDENYSE

Neperseniausiai Vienybėje buvo pastebėta, kad nepriklausomos Lietuvos prekybinio laivyno kapitonas K. Burbulis, tremties kelių atvykęs Amerikon ir visą laiką plaukiojęs Amerikos laivais eiliniu jūrininku (nepiliečiai negali čia užimti jokių vadovaujamy vietų laivyne) — dabar jau Amerikos pilietis, išlaikė reikiamus egzaminus ir gavo navigacijos karininko laipsnį. Tuo būdu jis iškopė į komandos tiltą ir užima svarbias ir atsakingas pareigas, lygtai su kitais Amerikos prekybos laivyno tokio laipsnio karininkais. Patyrėme, kad K. Burbulis dabar yra navigacijos karininku Amerikos keleiviniame laive SS "Santa Barbara," kuris kursuoja tarp New Yorko ir Pietų Amerikos kraštų. Paskiausiai K. Burbulis rašė iš Valparaiso, Čilėje, iš kur jau išplaukė ir mano būti New Yorko apie gruodžio 14 — 15. Jis rašo, kad Čilėje aplankęs daug vietų, bet bendrai tai jam nepatinka.

Kitas nepriklausomos Lietuvos prekybos laivyno kapitonas, Antanas Šimkus, jūrininkystės mokslus baigęs Latvijoje (K. Burbulis — Belgijoje), taip pat, kaip ir pirmasis, atvykęs Amerikon nemetė jūrininkystės, nežiūrint, kad kaip buvusiam kapitonui dabar čia reikėjo vėl pradėti eiliniu jūrininku. Bet, matote, tikro jūrininko pašaukimas — nugali visus sunkumus. A. Šimkus dar tik visai neseniai, taip pat išlaikė nustatytus egzaminus ir jau Amerikos prekybos laivyno karininko uniformoje ir pareigose, vienu prekybiniu laivu neseniai iš New Yorko išplaukė į Vakarų Afriką.

Kosto Burbulio šeima gyvena Baltimorėje, gi Antano Šimkaus — New Yorke.

Neapsiriksiu spėdamas, kad visiems lietuviams džiugu matant lietuvius jūrininkus kopiant į aukštesnius laipsnius Amerikos prekybos laivyne. Man asmeniškai ypač malonu tokia proga pasveikinti senus prietelius — jūrų vilkus ir palinkėti jiems tikrai gero vėjo. V. BAKŪNAS

BENDRUOMENĖS PRANEŠIMAS LIETUVIŲ VISUOMENEI

Įkilus ellei neaiškumų Los Angelės lietuvių namų įsigijimo reikalu, Lietuvių Bendruomenės Los Angelės Apylinkės valdyba nori vietos kolonijai paaiškinti kai kuriuos klausimus:

1959 m. rugpjūčio mėn. 16 d. buvo pasirašytas susitarimas su Tautinių Namų Fondo laikinąja valdyba, kad išgytini tik vieni namai, ir tik bendromis jėgomis. Bendruomenės valdyba visas pasirašytame susitarime ir pasitarimo protokole sutartas sąlygas įvykdė: mūsų partneriai nesilaikė nei susitarimo raidės, nei dvasios.

Po visų tęsimų, išsiskolinimų ir privačiai bei spaudoje leistos propagandos prieš Bendruomenę ir paskirus jos narius, Tautinio Namų Fondo laikinąją valdybą pranešė, kad į jokus tolimesnius pasitarimus bendrų lietuvių namų reikalu ji nemato prasmės eiti, ir nesutinka.

Dabartinė Tautinio Namų Fondo valdyba yra sudaryta išimtinai iš vietos Tautinės Sąjungos veikėjų, o namų statusas yra sudarytas ir priimtas vietos Tautinės Sąjungos skyriaus.

Neginėdami teisės vietos Tautinei Sąjungai išgyti savo namus, pareiškiame jog tęsdami pastangas suorganizuoti namų įsigijimą visiems kolonijos lietuviams be partinių, srovinių, ideologinių ar religinių išitikinimų, jaučiame vykdą daugumos kolonijos lietuvių valią.

Pranešdama apie šį reikalą vietos lietuvių visuomenei, LB Los Angelės Apylinkės valdyba prašo ir skatina visus lietuvius dar neprisiuntusius savo piniginių pasižadėjimų, tai padaryti per bet kurią valdybos narį.

Kadangi vietos radijo valandėlė, kontroliuojama Tautinės Sąjungos narių, atsisakė šiuo reikalu mūsų pranešimus skelbti, visuomenę informuosime per spaudą ir kitais būdais.

ALB LOS ANGELES
APYLINKĖS VALDYBA

Joseph Hammer nuotrauka

Lietuviai su vakarinių valstybių Respublikonų Partijos vadais. Neseniai įvykusiame trylikos vakarinių valstybių Respublikonų Partijos suvažiavime Los Angeles dalyvavo ir lietuviai. Nuotraukoje: (iš kairės į dešinę) Los Angeles County Republican Assembly vicepir. L. Valiukas, Resp. Partijos Centro K-to narys ir naujai išrinktas trylikos vakarinių valstybių resp. pirm. Edward S. Shattuck, Idaho valst. gubernatorius Robert Smylie, Los Angeles County Resp. Partijos Centro K-to pirm. Alphonzo E. Bell, Jr., Nida Balsytė, Montana valstybės gubernatorius J. Hugo Aronson, Alice Dotts (vietinė lietuvaite), Resp. Partijos Centro K-to narė Mrs. Marjorie Benedict ir Los Angeles County Republican Assembly pirm. G. Harvey Mydland.

LAUKIAME ATSLIEPIANT

New Yorko Balso vajuus baigiasi, tačiau tautiečių vargas ir skurdas dar ilgai nesibaigs.

Į vajuus lėšų Balfas turės šelpti visus metus, patenkinti visus prašymus, o jų prisirinko labai daug.

Bent pusė tikrai galinčių aukoti bendriesiems lietuvių šalpos darbams dar neatsiliepė. Aukojusieji nors ir neskaitlingi, buvo duosdūs. 300 asmenų suaukojo per 2,500 dolerių. Pažymėtina p. Rockefeller (100.00), seserys Jankevičiūtės (po 50.00), B-vė "Nėris" (50.00), Apreiški-

mo parapija (85.00), p. Didžiūnaitienė surinko 45.00 dolerius, kitų aukų vidurkis vienam aukotojui arti \$7.50.

Vajaus Komitetas nuoširdžiai dėkoja visiems tiems trims šimtams jau aukavusių, kurių čia, dėl vietos stokos, negalime išvardinti.

Laukiame ir prašome aukos ir iš pavėlavusių. Laukiame atsiliepiant ir tuos, kurie tegali dolerį ar du aukoti. Visiems kartu susidėjus išeis jau ne šimtai dolerių, bet šimtai vaistų siuntinių, kurių taip prašo Balfą pavergtieji lietuviai.

L. BISTRAS GYVAS

Buvo paskelbta, kad dr. L. Bistras, buvęs Lietuvos ministerių tarybos pirmininkas ir svietimo ministeris, yra miręs. Dabar paaiškėjo, kad Bistras gyvas. Jis pats apie tai parašė iš Lietuvos.

Siųskite savo aukas Balfui 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. Tai bus gražiausia Jūsų Kalėdų dovana, nes už ją savo laiką Jums padėkos Visagalis Dievas.

KUN. N. PAKALNIS
Balso New Yorko Vajaus
Iždininkas

Geras dalykas ateina

Padidintas dividendas **3 1/2%** / metus

Pradedant 1959 M. SPALIO 1 D.
ir tęsiant patenkinamą uždarbį.

SKAIČIUOJAMAS
METŲ KETVIRČIAIS

Dividendai išmokami 4 kartus per metus
PRADĖKITE TAUPYTI DABAR

THE **Kings County**
SAVINGS BANK

Incorporated 1860
2 PATOGIOS ĮSTAIGOS:
135 Broadway prie Bedford Avenue
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

(vairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai,
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

Traun's

BARAS IR RESTORANAS
AUGUST TRAUEN - Savininkas

N. E. cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 9-9352

REPUBLIC Wine & Liquor Store

MARIJONA JOKUBAITIS
ir JURGIS JOKUBAITIS

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. Evergreen 7-2089

Al's T. V. Service

ALBERT J. MISIŪNAS, Savininkas

TAISOMA TELEVIZIJA, RADIJAS IR HI - FI
Darbas Garantuotas Priimama iki 10 v. v.
101-23 112th STREET RICHMOND HILL 19, N. Y.
Telefonas: Virginia 6-6895

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas

STIKLINIS BARAS. VIENA GRAŽIAUSIŲ UŽEIGŲ.
273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: Evergreen 4-9533

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

BARAS IR RESTORANAS

Lietuviškos gamybos pietus, vakarienes ir užkandžiai

GERIAUSI GERIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS

Sales šokiams, vestuvėms ir kitokioms pramogoms
prieinamos kainomis. Lietuviškų organizacijų
susirinkimų patalpos nemokamai.

SPAUDOS KIOSKAS

Visais reikalais kreipiamas į klubo
reikalų vedėją KOSTĄ VAITAITĮ. Tel. EV 4-9672
280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

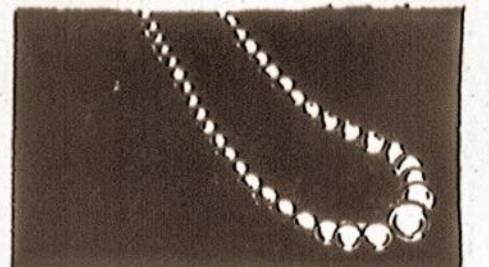
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APlegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

GINTARAS KALĖDOMS

GENUINE
Amber
GEM OF THE AGES

GINTARAS
LIETUVOS AUKSAS

Ivairiausios gintarinės
dovanos vyrams ir moterims
prieinamiausiomis
kainomis.

Užsakoma per paštą.
AMBER GUILD LTD.

80-19 31st Avenue
Jackson Heights, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekama: auto iki 31
Ave. Northern Blvd. IND
subway iki Roosevelt Av.
IRT iki 74 St. Port Bus
iki 31 Avenue.

JIEŠKOMI SPONSORIAI

Čikagiškiai prekybos rūmai atsakė sekančių metų parodoje ruošti lietuvišką skyrių. Nauji ginčai dėl V. K. Banaičio operos. Tuo tarpu svetimšalis tyčiojasi iš lietuvių ir renka pinigus už mūsų liaudies dainas. Aukų prašoma net eilėmis.

Šių metų vasarą Chicagoje įvykusi pasaulinės prekybos paroda susilaukė tokio pasisekimo, kad nutarta ją pakartoti ir ateinančiais metais. Kaip žinia, šiais metais lietuvišką kampašiją parodoje buvo įrengę čikagiškiai lietuvių prekybos rūmai. Kampašija susilaukė smarkios kritikos ir... pagyrimų. Bendra nuomonė tokia, kad galima buvo pasirodyti geriau, tačiau geriau šis tas, nei visai nieko. Ateinančiais metais parodoje dalyvausianti ir Sovietų Sąjunga, todėl būtų labai svarbu, — teigia mūsų politika — kad būtų išnaudota gera proga tautinių aspiracijų pareiškimui. Dėl to ateinančiais metais savo kampašiją nori ruošti ir latviai. Tačiau čikagiškiai lietuvių prekybos rūmai pereinę metų kampašijai išleisdę netoli 4,000 dolerių, šių metų parodoje dalyvauti atsisako ir specialiai tam reikalui įkurtą savo poskyrių nutarė likviduoti. Tokiu būdu atsirado vakansija naujam sponsorui. Chicagoje kalbama, kad susidarė puiki proga pasirodyti bendruomenei ar kuriai kitai mūsų organizacijai...

ros pastatymo. Girdi, klaviro išleidimas gali kaštuoti 4,000 — 5,000 dol., kurių gali pritrūkti vėlesniam operos pastatymui.

Gaila, kad Jakubėnas nenurodė apytikrios sumos kiek galėtų kaštuoti tokios operos pastatymas. Fondo sluoksniuose nurodoma, kad Chicago Lyric operai vienos naujos operos pastatymas kaštuoja maždaug 30,000 dolerių. Daugiau ar mažiau profesionalinio lygio "Juratės ir Kastyčio" pastatymas turėtų kaštuoti panašiai, jei ne daugiau. Bet svarbiausia, kad tie, kurie skubina duoti nemokamus patarimus, ką daryti su svetimais, dar neišprašytas pinigais, užmiršta viena labai svarbi dalykė. "Juratė ir Kastytis" priklauso V. K. Banaičiui. Jis gali leisti ją statyti arba neleisti, jei, pavyzdžiui, jam pasirodytų, kad pasiūlytos operos statyti nepajėgtų to padaryti, ar kokiais kitais sumetimais.

Šiandien yra parašytas tos operos klaviras, kuriame yra labai daug gražios, originaliai lietuviškos muzikos. Vienintelis dalykas, kurį galima tuč tuojau padaryti ir ką pats kompozitorius pageidauja, yra tą klavirą išleisti. Jei savo laiku tautiečiai angliakasiai galėjo išleisti M. Petrausko "Eglė, žalčių karalienė," atrodo, nebūtų per daug prašyti naujos išėivių, tautiniai susipratusių, kartos padėti išleisti "Juratę ir Kastytį." Kai jis bus išspausdintas, galima bus pagalvoti ir apie kitus su operos apstatymu susijusius dalykus. O ji tikrai bus pastatyta, jei ne čia, tai kada nors Lietuvoje, jei neeisime pražūti tam, ką turime dabar rankoje.

Jieškant, sielojantis dėl "sponsorių," ir čia pat pasiryžusių duoti atkalbant, verta prisiminti apie tokius dalykus, kurie nereikalaujami sponsorių jų sumanytojams neša pelną. Prieš kurį laiką Chicagoje ir kitur pasirodė lietuviškų ir latviškų dainų plokštelė, kurią į rinką paleido vienas svetimtautis. Plokštelė yra padaryta pasinaudojus Lietuvoje ir Latvijoje dabar išleistomis plokštelėmis, yra dažnai perduodama per abi čikagiškes lietuviškas radijo programas ir dėl to susilaukė didelio pasisekimo. Atrodo, kad jos leidėjas padarė labai gerą biznį, bet kas skaudžiausia, jis nepasistengė taisyklingai surašyti dainų vardus, o taip pat ant plokštelės voko surašyta trumpa Lietuvos istorinė apžvalga verčia susimąstyti leidėjo norais. Bet nepaisant to, lietuviai prekybininkai ją platino, o liaudies dainų mėgėjai perka. Niekam, atrodo, neatėina į galvą pareikalauti iš leidėjo pataisyti parašus ir istorinės apžvalgos tekstą. Tautinės ambicijos nėra nė už centą, bet kai savieji nori ką padaryti — tuojau iškeliamas klausimas: kodėl norima apsieiti be manęs?

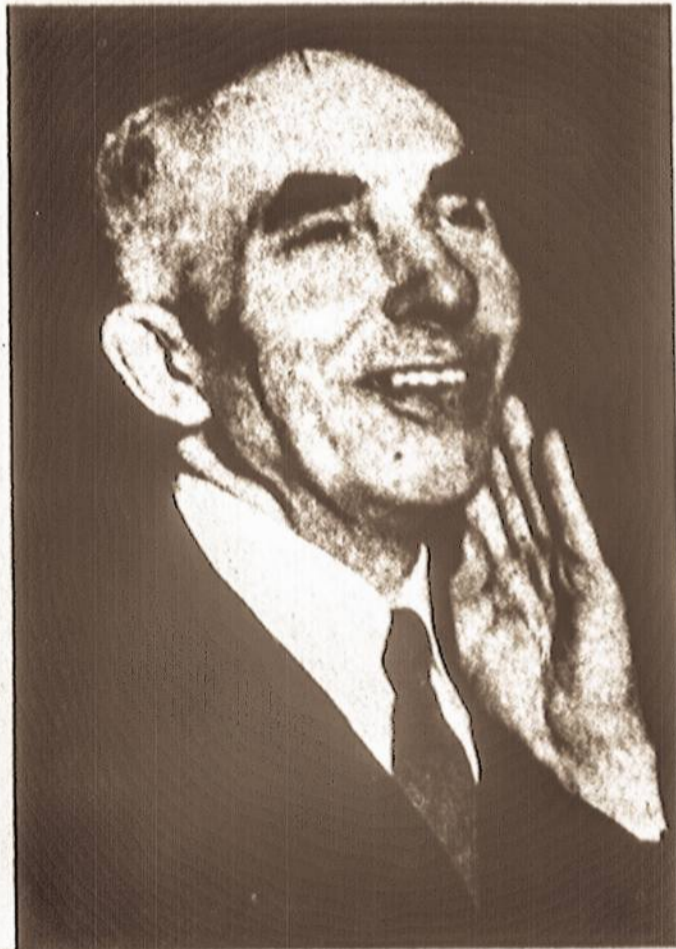
Jieškant sponsorių, labai aktyvios taktikos laikosi buvęs mokytojas A. Gulbinskas. Aną dieną jis per Margučio radiją aistringai ragindamas paremti Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje, į talką pasikvietė poetinę muzą:

Dolerio neduosi
Gimnaziją likviduos!

V. Maželio nuotrauka

Izabelė Savickaitė ir Vytautas Zmuidzinas, kurių jungtuvės įvyko užpereltą šeštadienį Worcester, Mass. Jaunieji, po medaus mėnesio, apsigyvens Rochester, N. Y., kur Vytautas su motina turi savo namus. Vytautas Zmuidzinas yra Vienybės skaitytojas ir aktyvus Rochesterio lietuvių veikėjas.

V. K. BANAITIS

Kalbant apie sponsorius... Chicago vyrų choro iniciatyva buvo sudarytas V. K. Banaičio "Juratės ir Kastyčio" operos fondas, kurio pirmuoju uždaviniu būtų tos operos klaviro išleidimas. Dėl kiekvieno sumanymo, žinoma, gali būti įvairių nuomonių. Tačiau, iki šiol, jei kas rengdavosi išleisti kokį meno kūrinį, knyga, gaidas ar pan. ir dėl to prašydavo visuomeninės pagalbos, kitą dieną manantieji paprastai nesiskubindavo su priešingos nuomonės paskelbimu, juo labiau, kad apie meno kūrinio vertingumą visados gali būti įvairių pažiūrų. Banaičio operai buvo lemta kitaip, vos tik pasirodė žinios apie fondo komiteto sudarymą, dirigentas Vytautas Marjosiūšis pareiškė DRAUGE, kad tam numatytus pinigus galima išleisti naudingiau, o kompozitorius Vladas Jakubėnas, ilgame straipsnyje tame pačiame dienraštyje, išgyręs V. K. Banaitį ir pabrėžęs savo seną pažintį su juo, siūlo tuojau eiti prie pačios ope-

MIRE ANTANINA COLNEY

WATERBURY, Conn. — Gruodžio 2 d. čia mirė Antanina Colney, prieš kelerius metus mirusio vietos veikėjo dr. M. Colney našlė, sulaukusi 61 metų amžiaus. Velionė, be tiesioginių slaugės pareigų, dar vadovavo savo vyro įsteigta lietuvių radijo valandėlei. Savo laiku ji su vyru Waterbury buvo suorganizavusi tremtiniams Europoje selpti klubą. Buvo nuolatine vietos angliškos spaudos bendradarbė, teikusi jai lietuvių gyvenimą bei veikimą liečiančias žinias. Rašinėdavo ir Vienybei, kurią ji daug metų skaitė ir platino. D.

Iš spaudos išėjo naujas Studentų gairių numeris. Jis yra leidžiamas Liet. Stud. S-gos. Anksčiau šis studentijos žurnalas buvo tik informacinio pobūdžio žinelių rinkinys, dabar jame yra ir straipsnių šalia studentijai idomių informacijų. Pažymėtina Raimundo Punkrio straipsnis "Amerikos mažumas ir mes," kur istoriškai grindžiama tautinių mažumų nutautėjimo neišvengiamumas. Idomi yra ištrauka iš romano "Studentai," parašyta jauno iš Lietuvos rašytojo V. Rimkevičiaus. Studentų gaires redaguoja Raimundas Punkris, Tomas Remeikis ir Viktorija Skrupskelytė. Meninė ir techninė priežiūra — Aldona Avižienytė, Algimantas Jakštys ir Vytautas Rūbas. Administracija — Deimantė Karvelytė, Eugenijus Šimaitis, Vaidotas Šimaitis, Algimantas Šlapauskas ir Danguolė Urbonaitė. Studentų gaires visi S-gos nariai gaus nemokamai.

ŠVENČIŲ PROGA
VIENYBĖ
- geriausia dovana -

Prenumerata 1 M. \$7.00
Studentams \$5.00

PRENUMERUOKITE VIENYBĖ!
Pradžiuginkite savo draugą ar artimąjį, suteikdami dovana, kuria džiaugsis visus metus!

VIENYBĖ

192 Highland Blvd. Brooklyn 7, N. Y.

Siunčiu \$..... ir prašau, kaip dovaną, Vienybę siųsti:

Vardas

Adresas

Miestas

Zona Valst.

UNIVERSAL SAVINGS

DABAR MOKA

4 1/4%

DIVIDENDO

UŽ APDRAUSTUS
SHARE ACCOUNTS

ŠERŲ SĄSKAITOS
INVESTMENTUS

Užėikite šiandien arba telefonuokite tuojau, kad galėtumėte gauti didesnę nuosimtį už savo santaupas.

UNIVERSAL SAVINGS & Loan Association

1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILLINOIS
TELEFONAS: HAYMARKET 1-2028

VISOS TAUPYTOJŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00

BANGA TELEVISION

VYT ZELENIS, Savininkas
3423 FULTON STREET
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-0349

Parduodama: televizija, radijas, Hi-Fi stereo fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsinuval. Didelės nuolaidos Admiral ir Motorola aparatams. 40 nuošimčių nuolaidos Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi.

Taisoma televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 val. vak. Penktadieniais iki 9 v. v.

VIENYBĖ

Lithuanian Weekly Established in 1886

Juozas Tysliava, Editor and Publisher
192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.
Telephone: APplegate 7-7257
Vytautas Meškauskas, Associate Editor
2625 S. Harvey, Berwyn, Illinois
Entered as Second Class Matter October 23, 1907
at the Post Office of Brooklyn, New York
Subscription rate: \$7.00 for one year.
Advertising rates on application

EISENHOWERIO KELIONE

Nėra abejonės, kad dabartinė prezidento Eisenhowerio kelionė po Europos ir Azijos valstybes, bus naudinga Amerikai ir visam taikos ir sugyvenimo norinčiam pasauliui. Visur, kur tik iki šiol prezidentas su savo 100 asmenų svita lankėsi, buvo priimtas ne tik oficialių valstybės pareigūnų, bet ir šimtą tūkstantinių minių. Taip buvo Romoje, Ankaroje, Karachi, Kabule, New Delhi, taip, atrodo, bus ir paskutinėse jo lankymosi vietose — Irane, Graikijoje, Tunisijsioje, Prancūzijoje, Ispanijoje ir pagaliau Moroke.

Gale šios savo kelionės, Paryžiuje, prezidentas susitiks su Vakarų valstybių viršūnėmis konferencijai, kuri faktiškai bus įvadas būsimajai Rytų ir Vakarų viršūnių konferencijai. Šioje konferencijoje, kaip dabar jau spėjama, bus sprendžiamos visos tos Rytų — Vakarų problemos, kurios tebestovi skersai kelio pasaulinei taikai įgyvendinti.

Savaime suprantama, kad taikos siekdami Rytai ir Vakarai bus priversti daryti vieni kitiems tam tikrų nuolaidų. Priešingu atveju, ta viršūnių konferencija būtų tik dar viena konferencija, tik dar vienas mėginimas vienas kitą apgauti... Todėl dabar yra pats laikas paklausti, į kieno sąskaitą bus daromos tos nuolaidos pasaulio taikai atstatyti?

Kaip žinoma, praėjus kare Vakarų valstybės nesiekė naujų teritorijų. Deja, antroji sąjungingų pusė, Sovietų Sąjunga, karo pasekoje visai eilei tautų bei valstybių primetė savo "globą," kuri būsimoje viršūnių konferencijoje neišvengiamai turės būti paliesta. Ypač neišvengiamai turės iškilti trijų Pabaltijos valstybių nepriklausomybės klausimas.

Įsivaizduokime, kad vadinamų satelitinių klausimas viršūnių konferencijoje bus laikomas išspręstu. Juk, šiaip ar taip, Amerika ir kitos Vakarų valstybės dabar su tomis komunistinėmis valstybėmis jau turi diplomatinius santykius... Tuo tarpu Amerika ir iš dalies Britanija Pabaltijos valstybių inkorporavimo dar statutas, kurį jau nuo karo pabaigos turi Lenkija, Čekoslovakija, Vengrija, Rumunija, Bulgarija, Rytų Vokietija ir Albanija? Savaime suprantama, kad nė vienam dėl savo krašto nepriklausomybės kovojančiam pabaltiečiui toks klausimo sprendimas nėra priimtinas. O kokios kitos alternatyvos galėtų būti? Reikalauti, kad Sovietų Sąjungos kariuomenė ir policija apleistų tuos kraštus ir leistų jiems, patiems jų gyventojams, laisvai apsispręsti? Abejotina, ar Sovietų Sąjunga sutiktų su šitokiu reikalavimu, net jeigu jis ir būtų svarstomas viršūnių konferencijoje. Belieka paskutinė išėitis, tai karas, kurio, žinoma, Vakarai neskelbs. Taigi, kas toliau?

Žurnalizmo ABC -3-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

REDAKTORIAUS NEDALIA

LAIKRAŠTĮ GALI ĮSTEIGTI PARTIJA, BET JĮ IŠLAIKYTI GALI TIK ASMENYBĖ SU TIKRU ŽURNALISTINIŲ TALENTU, PERAUGUSI SAVO PARTIJĄ. VILNIAUS ŽYDO PASISEKIMAS NEW YORKE. IR MILIJONAI NEATSVERIA ŽMOGAUS. TRUMPAS REDAKTORIAUS DŽIAUGSMAS: TIK IKI KITO NUMERIO.

Jieškodami Amerikos spaudos pasisekimo priežasčių, konstatavome jos pastangas savo turiniu sukelti "human interest". Kai kas, žinoma, galėtų orikišti, kad amerikoniški pavyzdžiai mums ir mūsų spaudai netinka. Girdi, mūsų galvosena kitokia, kitokios ir tradicijos. Tokiems norėčiau duoti dar vieną pavyzdį. Šį kartą New Yorko žydų (idėš) kalba dienraščio Forward. Tas pavyzdys mums tinka ne tik todėl, kad jo didysis ugdytojas Abe Cahan yra gimęs ir augęs Vilniuje, bet ir todėl, kad Rytų Europos žydai, kurie vyrauja Amerikos žydų tarpe, savo galvosena buvo labai panašūs į mūsų senesnės kartos inteligentus. Forward buvo įsteigtas vėliau už Vienybę 1897 m. žydų socialdemokratų, atskilusių nuo bendro žydų proletarinio sąjūdžio, tam sąjūdžiui ir jo organui Arbeiterzeitung pasukus į kraštutinę kairę (apie bolševikus tuo laiku dar nebuvo nieko girdėti). Laikraščiu steigti buvo įkurta speciali draugija, kuriai galėjo priklausyti tik socialistai, o galimas pelnas buvo numatyta išdalinti įvairiems socialistų reikalams. Bet apie pelną pradžioje nebuvo galima ir galvoti. Po 5 metų - 1902 m. - atrodė, kad laikraščio dienos yra suskaitytos. Tais metais laikraščiu vadovauti buvo pakviestas anksčiau minėtas vilnietis jau dirbęs amerikiečių laikraščiuose. Žurnalistas ir literatas Abe Cahan visų pirma atsakė nuo siauro partinio stiliaus. Visa medžiaga, nukreipta prieš ponus kapitalistus, įrodinėjamai marksizmo neklaidingumo ir panaši partinė propaganda nukeliavo į krepšį. Pirmenybė buvo atiduota "human interest". Istorijėlė apie kirpėją Italą, kuris vedė žydaitę, buvo jos tėvų priverstas perėti į žydų tikėjimą ir griežtai laikytis visų žydiškų religinių papročių, bei jo pasipiktinimą pastebėjus, kad jo žmonos tikri broliai tų papročių visai nesilaiko, sukėlė didesnio susidomėjimo už pasikėsinimą prieš toli likusį carą. Socialistai ir europinėse tradicijose išaugę "kultūrininkai" buvo pasipiktinę tokia "pigia" laikraščio kryptimi, bet jų balsus nuslopino tiražo augimas. Iš 7,000 laikraščio skaitytojų skaičius išaugo iki 250,000. Per eilę metų laikraštis milijonus dolerių išdalino įvairiems žydų reikalams ir net savo valytojoms (ne žydėms) jau 1936 metais mokėjo po 37 dolerius į savaitę.

Tais pačiais metais socialistų partija sulaukusi 76 metų Abe Cahaną išmetė iš savo tarpo. Mat, jis labai neigiamai atsiliepdavo apie Sovietų Sąjungą, o vėliau nevengė kai kurių karčių teisybės žodžių unijai veikėjams nors ir savo tautiečiams, kaip siuvėjų diktatoriui Sidney Hillmanui, ir kitiems...

Abe Cahan savo laikraštine politiką taip apibūdino: "Dalykai turi kalbėti patys už save, skaitytojams pranešti reikia tiesą. Forward yra partijos lai-

kraštis, bet visų pirma laikraštis." (Tarp kitko Cahan iki grabo lentos liko įsitikinęs, kad pasaulis žengia prie socializmo, tačiau lėtai. Socializmo negalima įgyvendinti nei per vieną naktį nei per revoliuciją.)

Tai dar vienas pavyzdys kaip laikraštis peraugo partiją ir kad laikraščiu reikia didelio vado, kuris jaustų gyvenimo pulsą. Dažnai pasitaiko, kad dideliam leidūjui mirus jo pradėtas laikraštis su šimtais tūkstančiais skaitytojų bei milijonų kapitalu pritrūkęs kaž kokios vidaus dvasios, sustoja ejęs. Taip atsitiko su New Yorko The World. Jo steigėjas Joseph Pulitzer, žydiškai-vokiškai-vengriškos kilmės, (iš išvaizdos trumparegis kerėpla) į Ameriką atkeliavo tikėdamasis padaryti kario karjerą, iš tikro po įvairių nuotykių jis padėjo pagrindus šio krašto žurnalizmui. Mirdamas šešias dešimtasias savo milijoninio turto paliko savo jauniausiam sūnui Herbertui, nes kaž kodėl buvo įsitikinęs, kad vėliausiai gimęs sūnus turi daugiau ką paveldėti iš savo tėvo gabumų. Savo testamentu jis įpareigojo sūnų laikraščio joku būdu nesustabdyti, tačiau sūnus nepaveldėjo tėvo gabumų ir susirado gudrių advokatų, kurie sujieškojo kelių tėvo valiai apelti.

Ir mes turime pavyzdžių, kad tik tinkamas asmuo gali išlaikyti laikraštį. Atimk iš Varpo Kudirką, kas liks? Blogo stiklo šūkės! Jau nekalbant apie dar gyvuosius, kuriems tinkamai įvertinti iš savo neturime istorinės perspektyvos, kaip Tysliavą, Grigaitį ar Valdylą. Ar galima be jų įsivaizduoti Vienybės, Naujienų ar Sandaros?

Redaktoriaus pareigas, darbą, garbę ir nedalią labai gražiai apibūdino vienas Boston Herald editorias, įrėmintas kabas CHICAGOS TRIBUNE vyr. redaktoriaus kabineto prieškambarėje.

"Redaktorius - rašoma ten - visados stovi prieš teismą, niekeno nesaugomas ir neginamas. Kiekviena laikraščio laida yra nauja byla, kiekvienas straipsnis yra naujas liudininkas.

Jis teisiamas nuo pat pirmojo puslapio. Jau ten jis stovi nuogas, neturįs kuo pridengti savo klaidų. Jo skubus sprendimas liko užrašu istorijoje.

Jis nėra kokios nors srities specialistas, bet turi pažinti visą gyvenimą: nusikaltimus, sportą, politiką, susidaryti apie viską savo nuomonę, justi humora, sugebėti perduoti tragedijos didybę, suprasti ekonominius klausimus ir teisės problemas...

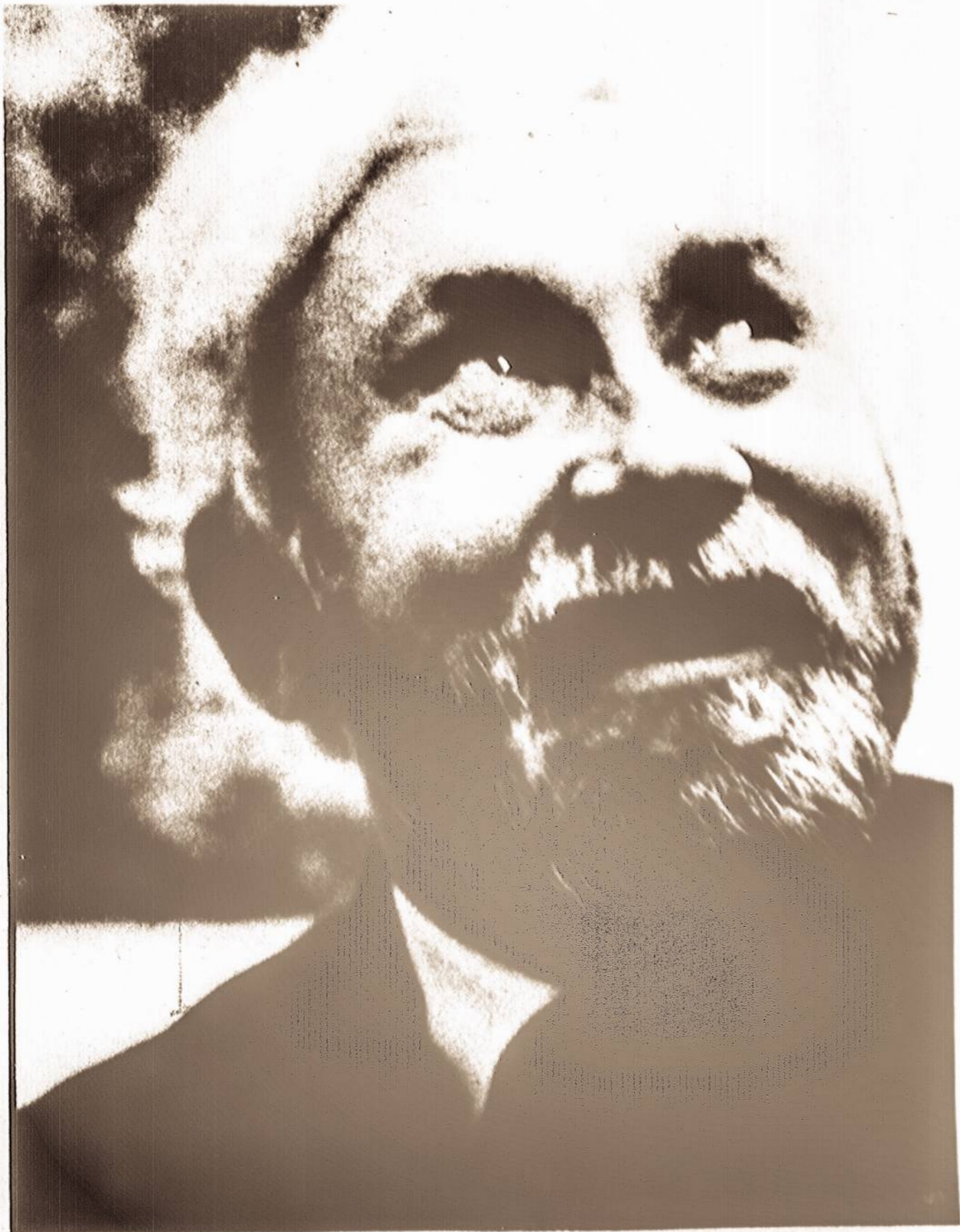
Jis turi pasverti žinias ir jomis žaisti, bet tame žaidime negalima ilgai galvoti ir žaidimo negali nutraukti.

Ir jei jam pasiseka, jis gali būti patenkintas saviimi, bet ne visą gyvenimą, o tik iki kito laikraščio numerio."

A. Kirstuko nuotrauka

KASTANTAS NORKUS, Argentinos Lietuvių Balso redaktorius, savo darbo kambaryje, Buenos Aires, Argentinoje. Norkus, kuris savo laiku taip pat gyveno ir darbuosį Jungtinėse Valstybėse, Argentinos Lietuvių Balsą redaguoja jau 30 metų. Šio įdomiai ir gyvai vedamo savaitraščio adresas: A. L. Balsas, Casilla de Correo 303, Buenos Aires, Argentina.

Dailininkas V. K. Jonynas, kurio paroda atidaryta Almus galerijoje, Great Neck, N. Y. Ta proga, fotografas Vyt. Maželis padarė ir šį vėliausią dail. Jonyno portretą. Dail. Jonyno paroda tęsis iki gruodžio pabaigos.

Kaip R. Mizara buvo priimtas Kauno klerikų seminarijoje

KUNIGAI IR KLERIKAI LAISVĖS REDAKTORIUI GIEDOJO
"ILGIAUSIŲ METŲ, ILGIAUSIŲ..."

"Lietuvoje ilgesniam laikui pasilikau tam, kad galėčiau daugiau pamatyti ir su didesniu skaičiumi žmonių pasikalbėti," rašo Rojus Mizara Vilnyje. Ten pat R. Mizara rašo apie savo vizitą Kauno klerikų seminarijoje. Aprašymas yra idomus daugiau, negu vienu atveju ir todėl būdingesnes jo vietas čia pakartosime.

Komunistų laikraščio redaktorius, kuris, anot J. Tumo-Vaižganto, "netiki nei į Dievą, nei į velnią," kaip tuojau matysime, buvo pagarbiai priimtas ne tik seminarijos rektoriaus, profesorių, dėstytojų, bet ir pačių klerikų. R. Mizara rašo:

"Įėjome į nedidelį valgomąjį. Trikampiška susitvarkyti stalai, baltomis staltiesėmis apdengti, laukė mūs. Buvo čia užkandžių, buvo kavos, buvo ir "tvirtesnių" išgėrimų.

Rektorius užsispyrė, kad sėsčiausi "garbės krėslan," krėslas su aukštu atlošu, o viršuje jo, ant sienos pagamintas kryžius su didoka apykūne mūka. Jaučiausi nesmagiai, bet viešnageje visko gi tenka paragauti.

Bet kitų, prie kavutės sėdėjo rektorius kun. A. Lapė, jo padėjėjas — kun. J. Vosylius, profesorius prelatas dr. Juozapas Labukas, profesorius dr. kun. Leonardas Pukėnas, dėstytojas kun. Mykolas Grubys, dėstytojas kun. Albinas Jaudegis, dėstytojas kun. Pranciškus Tamulevičius ir prokuratorius kun. Romualdas Stundžia.

Pakalbiai buvo gyvi ir, sakyčiau, atviri ir idomūs. Jie manęs klausinėjo apie Ameriką, apie tenaitinį lietuvių gyvenimą, ką veikia, kaip viskas derinasi. Rektorius man priminė, kad jis neretai gaunęs mūsų laikraščio "Laisvės" pasiskaityti. Jis man priminė, jog šiandien Lietuvos kunigai ne tokie, kokie buvo seniau: jie studijuoja marksizmą — leninizmą, jie seką visuomeninio gyvenimo vystymąsi, jo eigą, jie nemažai nusi-maną visais visuomeniniais klausimais.

— Jeigu jūs čia turite marksizmo — leninizmo išprususių kunigų, tai prisijuskite mums į Ameriką nors keletą, o mes, gražon, tiek pat prisijuskime jums, — sakiau semininkui ir kitiems. — Pas mus kunigų per daug — kai kurie lietuviai dipukiskai kunigai dirba airių, italų ir kitų tautų bažnyčiose.

— Nu, nu, prisijuskite juos mums, mes čia juos mokėtume pataisyti.

Klausiau, kas bus paskirtas ar išrinktas Kauno arkidvyskupijos vyskupu po to, kai Skvireckas (dipukas, gyvenęs Austrijoje) mirs?

— Aš norėčiau juo būti, — paskubėjo kun. Lapė. — Paagituokite už mane.

— Ar tai jums padėtų? — pagalvojęs atsakė jis.

Rektorius bėdavojo nesveikata, jaučias kažkas tokio blogo viduriuose. Patarčiau pasiduoti operacijai.

Kadangi čia buvo ir "tvirtesnių" generalų ir visi, stebėjau, jų ragauja, tai klausiau, ar ir klerikams leistina tai daryti.

— Ne, — buvo atsakymas. — Jiems griežtai uždrausta ragauti alkoholį. Galės gerti, kai baigs seminariją. Išgerti nereikia mokytis.

Aš rengiausi eiti, nes buvau prižadėjęs kitoje vietoje neužilgo būti. Rektoriui ir profesoriai prašė, kad tarčiau žodį kitą auklėtiniais — klerikams, laukiantiems manęs salėje.

Siūlymas mane nustebinė.

Ką gi aš galiu jiems pasakyti? Patarčiau, kad mestų šalin sutanas ir grįžtu pas tėvus į kolūkius žemę arti ar į fabrikus dirbti, bei kitus visuomeniškai naudingus darbus atlikti? Atrodė, tai nebūtų tikslinga — tai būtų bėrimas žirnių į sieną. Bandžiau atsisakyti, bet, vis prašomas, pagalvojęs, sutikau.

Nuėjome į kitą nedidelę salę, kur buvo susėdę visi seminarijos auklėtiniai, jauni vyrai. Kalbėjau labai trumpai. Raginau būti gerais patriotais, ištikimais dirbti lietuvių tautai, stiprinti Tarybų Lietuvą, savo tėvynę.

Baigus kalbėti, staiga visi klerikai ir profesoriai sustojo ir griausmingai pradėjo giedoti man "Ilgiausių metų, ilgiausių..."

Atrodo, kad Kauno klerikų seminarijos auklėtiniai ir jų profesoriai buvo patenkinti tuo R. Mizaros atsilankymu, nes po svečio kalbos, po raginimo "būti gerais patriotais, ištikimais dirbti lietuvių tautai," vieni ir kiti jam pagiedojo "Ilgiausių metų, ilgiausių..."

Beje, šio vizito metu Rojus Mizara patyręs, kad daugelis klerikų "jau yra atitarnavę tarnybą Tarybinėje Armijoje." Žodžiu, koegzistencija.

IŠĖJO K. BIELINIO

"PENKTIEJI METAI"

Iš spaudos išėjo Kipro Bielinio knyga Bielinio knyga PENKTIEJI METAI. Leidinyje vaizduojami revoliuciniai įvykiai Lietuvoje, didieji 1905/06 m. dvarų darbininkų streikai, rinkimai į Rusijos Valstybės Dūmas ir kt. Be to, prieduose skelbiama daug svarbių dokumentų (jų tarpe ir LSOP atsisaukimas, išleistas Muravjovui paminklo 1898 m. atidengimo proga).

Knyga išleido Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos (ALSS) Literatūros Fondas. Leidinys 592 psl., įristas į kietus viršelius. Jo kaina \$6.00.

Dabar

(Atkelta iš 1 psl.)

Mat, poetas Kėkštas, kuris Argentinijoje akmenis skaldęs, buvo paraližuotas.

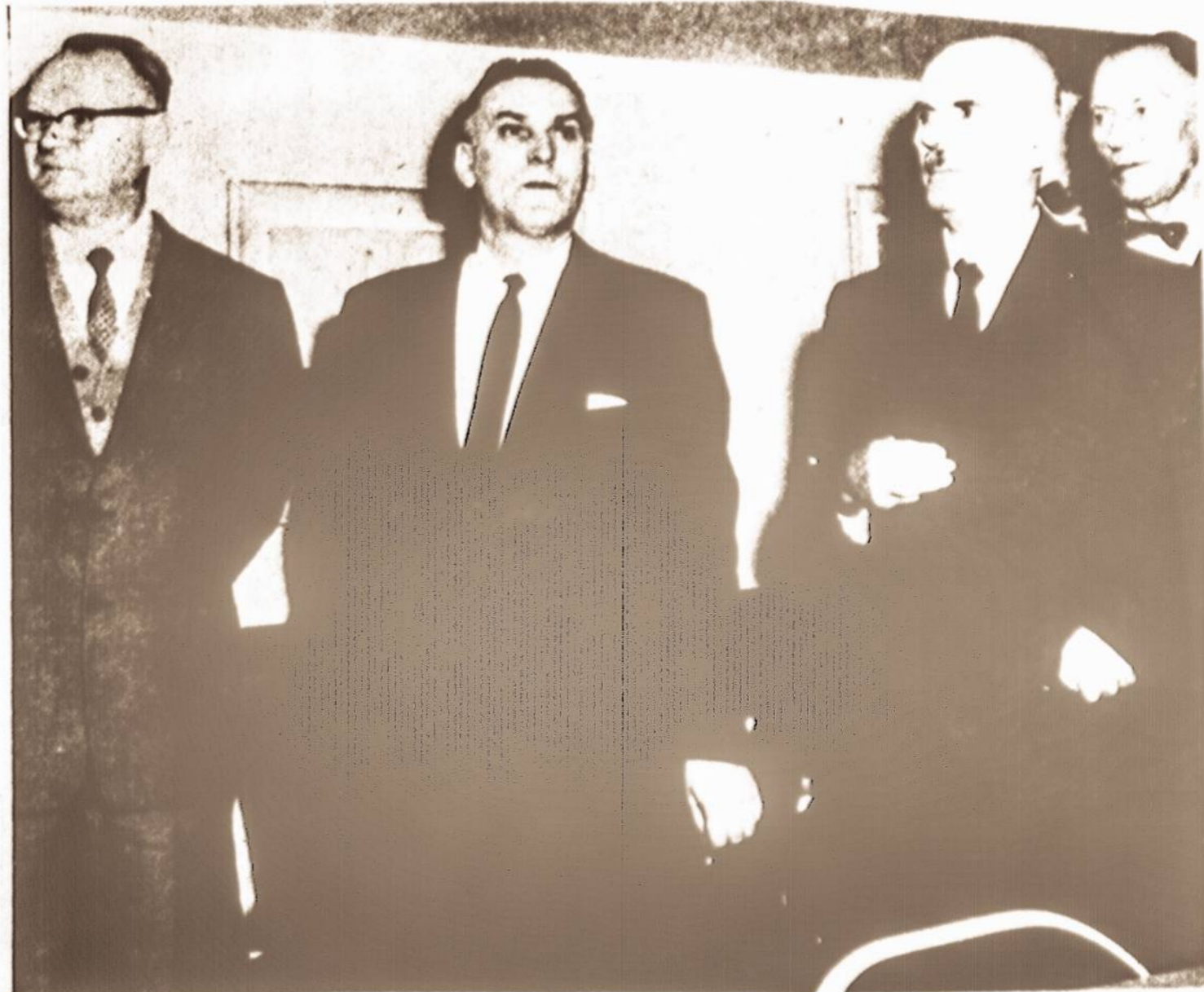
— O kaip bičiuliai, kiti rasytojai? Juk galėjo padėti? — paklausė laikraščio bendradarbis.

— Ką jie padės, jei ir jų padėtis ne geresnė. Antai poetas Bradūnas — pats pas graborių akmenis skaldo, atsakęs Kėkštas.

Dailininko Adomo Galdiko darbas priimtas Society of Four Arts dvidešimt pirmoje parodoje Palm Beach, Floridoje. Šios parodos juro komisijos pirmininku buvo Pittsburgho Carnegie Instituto direktorius Gordon B. Washburn. Paroda tęsis iki gruodžio 29 d. Šiuo metu Galdikas ruošiasi savo parodai Feigl galerijoje New Yorke 1960 m. kovo mėn., kurio metu jis pasirodys su visiškai naujais kūriniais.

V. Maželio nuotrauka

Dailininko Juozo Pautieniaus meno parodoje, neseniai įvykusiai Philadelphiaje. Iš kairės į dešinę: prof. Jonas Puzinas, Liet. Bendruomenės pirm. Philadelphiaje, dailininkas Povilas Puzinas, dailininkas Juozas Pautienius ir Vincas Šaudzis, Liet. Bendr. išdininkas Philadelphiaje.

V. Gruzdžio nuotrauka

KĄ DUOS ŽMONIJAI

HENRIKAS JONAITIS

TARPPPLANETINĖS KELIONĖS?

Žinoma, pirmąsias keliones atliks ne žmogus, bet įvairūs matavimo prietaisai. Jie ne blogiau už žmogų nustatys visas sąlygas, su kuriomis teks susidurti žmogui kelionės metu. Prietaisai išmatuos temperatūrą, slėgimą, greitį ir kitus dydžius, kurių reikia leidžiantis žmogui į tarpplanetinę kelionę. Prietaisų matavimo duomenys per radiją bus perduodami į Žemę, o dabar jau tai padaryti nesunku. Meteorologiniams tyrimams labai plačiai naudojami radiozondai, iš kurių visi matavimo duomenys perduodami per radiją. Raketą valdyti iš Žemės bus taip pat nesunku. Jau dabar yra lėktuvų, laivų, kuriuos valdo žmonės, sėdėdami savo darbo kabinetuose, būdami labai toli nuo lėktuvo ar laivo.

Slunčiant raketą į kitus dangaus kūnus be žmonių, joms reikės žymiai mažiau kuro, nes jos bus žymiai lengvesnės, nereikės vežti žmogaus gyvybei palaikyti reikalingų dalykų. Nebus būtina tokią raketą aprūpinti kuru kelionei į kitą dangaus kūną ir atgal. Pavyzdžiui, raketa su matavimo prietaisais galės nusileisti į Mėnulį ir ten likti. Ja vėliau galės pasinaudoti atvykę į Mėnulį žmonės. Jie čia ras reikalingas medžiagas, kurias įvairius prietaisus Mėnuliui tirti ir kt. Tuomet žmonės, vykstantiems į Mėnulį, reikės viso to mažiau pasiimti. Tokiu būdu, raketą be žmonių bus galima žymiai anksčiau paleisti, nes ji bus daug lengvesnė. Neori raketą su žmonėmis. Jos konstrukcija daug paprastesnė. Be to, paleidus raketą be žmonių, bus galima sumažinti svorį ir ra-

ketų su žmonėmis, nes ne viską reikės imti su savimi.

Yra projektas tarpplanetinėje raketoje be žmonių patalpinti nedidelę tanketę, kuri, raketai nusileidus į Mėnulį, išeis iš raketos ir, valdoma iš Žemės, kelias po Mėnulį, atliks kai kuriuos darbus ir apie visa tai praneš mums per radiją ir televiziją. Žemėje mes galėsime matyti visa tai, ką matytume būdami pačioje tanketėje ir keliaudami po Mėnulio paviršių. Tokia tanketė galės surinkti daug mokslinės medžiagos, kurią bus galima panaudoti keliaujant žmonėms į Mėnulį.

Net ir tada, kai žmogus bus įpratus atlikti tarpplanetines keliones, raketos be žmonių, valdomos iš Žemės, vis tiek bus aktualios. Jos vaidins prekinį traukinį vaidmenį. Jos vež žmonėms reikalingas medžiagas, prietaisus maistą, kūrą. Visa tai keičiamai galės pasiimti net skrisdami tarpplanetinėje erdvėje, panašiai kaip šiuo metu lėktuvai aprūpinami benzinu ore. Toks kuro ir maisto papildymas kelionėje ypač bus aktualus, vykstant į tolimesnes planetas, į kurias teks keliauti net metais.

Tarpplanetinės kelionės reikalauja iš žmonių labai didelių pastangų, daug ma-

terialinių resursų. Todėl natūraliai kyla klausimas, ką duos žmonijai tarpplanetinės kelionės.

Tarpplanetinėmis kelionėmis domisi, be abejo, visi žmonės. Kiekvienas iš mūsų nori sulaukti tos dienos, kada pirmieji žmonės išlips Mėnulyje. Tai bus nepaprasta diena žmonijos gyvenime. Tačiau tarpplanetinės kelionės labiau aktualios mokslininkams, nes didžiausios reikšmės jos turės mokslui vystytis.

Pirmausia, tarpplanetinės kelionės leis geriau pažinti tuos dangaus kūnus, į kuriuos nukrisime. Tarpplanetinės kelionės padės išsiaiškinti mokslininkams, kuo skiriasi Mėnulio "jūros" ir "žemynai," padės sužinoti, kodėl Aristarcho krateris taip ryškiai švyti pilnatyje, kodėl paros bėgyje keičiasi Platono kraterio spalva. Kal kurie astronomai mano, kad Mėnulio plyšiuose gali būti labai praskiesto oro liekanos ir ten, gal būt, vegetuoja sausras atsparios samanės. Jei tai pasitvirtintų, tai mokslininkams būtų lengviau išsiaiškinti

gyvybės atsiradimą įvairiose sąlygose. Nuvykę į Mėnulį, galėsime ištirti ne tik jo paviršių, bet ir gelmes. Mėnulis, be abejo, yra sudarytas iš tų pačių atomų kaip ir Žemė. Tačiau Mėnulis ilgas amžius buvo kitokiose sąlygose negu mūsų Žemė, ir ten galėjo susidaryti skirtingi mineralai, uolienos; tai išsiaiškinti bus galima tik nuvykus į Mėnulį. Nuvykę į Mėnulį mokslininkai galės nustatyti, kokią įtaką mineralų susidarymui turi mažesnė svorio jėga, atmosferos nebuvimas, dideli temperatūros svyravimai. Mokslininkams kaip tik rūpi sužinoti kokios medžiagos susidaro tose sąlygose, kokios jų savybės, kaip jas galima praktiškai panaudoti. Jei šios medžiagos pasirodys labai vertingos, teks panašias sąlygas sudaryti mūsų laboratorijose ir gauti šias medžiagas. Tuo būtų labai praturtinta mūsų technika.

Kelionė į Mėnulį duos daug medžiagos geologijai, astronomijai, fizikai, chemijai, biologijai ir medicinai vystytis. Įrengti televizijos centrai Mėnulyje leis stebėti perduodamą programą pusėje Žemės rutulio.

Kitos planetos dar mažiau ištirtos negu Mėnulis. Nuvykę į Marsą ar Venerą, rasime daug netikėtų dalykų. Manoma, kad Marsas ir Veneroje yra gyvybė. Šiuo metu susidarė net specialios mokslo šaka — astrobiologija, kuri tiria augmeniją kituose dangaus kūnuose. Tačiau ši mokslo šaka kol kas labai mažai išvystyta. Išivaizduokime, kad mes, apsiginklavę teleskopais ir kitokiomis mokslo priemonėmis, atsidūrėme Marsas ir iš jo stebime dangų. Danguje pro teleskopą matome piaušiu pavidalo Žemę. Pusė Žemės paviršiaus uždenyta baltais bei pilkais debesimis. Jie vietomis tai susirenka, tai vėl išsišklaido. Pro tarpus matyti kažkokios paviršiaus smulkmenos, kurias sunku atpažinti. Protarpiams, kai debesys didesniame plote išnyksta, matome dalį žemynų ir vandenynų kontūrų. Stebėdami ilgesnį laiką žemynus, pamatytume, kaip žalias jų paviršius darosi geltonas, vėliau pilkas. Staiga jis tampa baltu. Jei mes nieko nežinojume apie procesus, vykstančius Žemėje, vargu ar galėtume suprasti, kad tie spalvų pakitimai susiję su medžių sužaliavimu pavasari, jų pageltonavimu rudenį, vėliau sniego iškritimu. Tooriškai galėtume spręsti klausimą apie Žemės atmosferą, jos sukūmą. Spėliotume, ar spalvų pakitimai yra susiję su augmenija ar kokiais nors cheminiais procesais, vykstančiais uolienose. Spėliotume, ar po sniegu gali išlikti gyvybė, ką reiškia sviesios vietos, matomos pro teleskopą. Net ir turėdami tiksliausius matavimo ir stebėjimo prietaisus, vargu ar galėtume suprasti, to nežinodami, koks sudėtingas gyvenimas vyksta Žemėje. Panašiai yra ir su kitais dangaus kūnais. Pilną vaizdą galėsime susidaryti tik nuvykę į vietą. Vadinasi, tik nuvykę į Marsą ar Venerą pilnai galėsime išsiaiškinti klausimą, kiek Marsas ir Venera tinka žmonėms gyventi.

Yra žinoma, kad Žemė savo formavimosi pradžioje buvo karštas dangaus kūnas, kuris palaipsniui atvėso. Panašūs procesai, be abejo, vyko ir Veneroje bei Marsas. Tik Marsas, dėl jo didesnio atstumo nuo Saulės, vėsimas vyko greičiau, o Veneroje lėčiau negu Žemėje. Taigi, panašias temperatūros sąlygas, kurias mes dabar turime Žemėje, Marsas turėjo prieš daugelį tūkstančių metų, ir tuo metu jamė galėjo susidaryti sąlygos formuotis gyvybei, panašiai į Žemės gyvybę. Veneroje mes galėsime stebėti procesus, kurie vyko Žemėje prieš milijonus metų.

Tarpplanetinė erdvė — puiki laboratorija fizikui. Čia fizikas ras visišką tuštumą. Daugeliui fizikinių tyrimų labai trukdo oras. Laboratorijose specialiais siurbliais galima orą praretinti, bet visai pašalinti jo negalima. Geriausiais siurbliais galima praretinti orą tik tiek, kad viename kubiniame centimetre dar lieka milijardai oro dalelių. Tarpplanetinėje erdvėje užteks tik atidaryti indą ir jis tuoj liks visai tuščias, nes visas oras išlėks iš jo. Tuštumoje atlikti tyrimai padės vystyti radiotechniką.

Dabar, raketoms skrodžiant erdvę, akys nukrypsta į mėnulį...

V. Mázelio nuotrauka

(PABAIGA 10 PSL.)

AKADEMINĖS MINTYS

REDAKCIJĖ KOLEGIJA: R. Arūnaitė, D. Alytaitė, J. Birutis, L. Petrauskaitė, S. Sirusas, A. Rimas ir A. Šileikytė.
MEDŽIAGĄ SIUSTI: Rasa Arūnaitė, 86-04 94th Street, Woodhaven 21, N. Y. Telefonas: VIrginia 7-6336.

Studentų suvažiavimas

Lapkričio 27 - 30 d. į Chicago suvažiavo virš 200 JAV lietuvių studentų į savo metinį suvažiavimą. Suvažiavime gvildentos temos pademonstravo studentų pajėgumą drąsiai ir realiai atakuoti kylančias problemas.

Diskusinio pobūdžio tema "Zvilgsnis į ateitį" buvo pristatyta klausytojams kaip "Zvilgsnis į mirtį", kas implikavo liūdną lietuvių studentų organizacijų ateitį. Klausytojai tokiu temos formulavimu buvo nepatenkinti, tačiau prelegentai buvo patenkinti, nes suerzinta audiencija atydžiau klausėsi. Diskusijų dalyviai buvo parinkti po vieną iš ideologinių organizacijų - dr. E. Kaminskas - akad. skautas, L. Mockūnas - santarietis ir R. Stakauskas - ateitininkas. Moderavo R. Mieželis.

G. Peniko nuotrauka

J. Cepėnaitė-Užgiriene Studentų S-gos suvažiavime kalba apie išelvių lietuvių studentą.

Tema "Santykiai tarp jaunimo organizacijų: kova ar bendradarbiavimas" nagrinėjo dr. V. Vardys ir V. Kavolis - vieni iš pirmųjų Liet. Stud. S-gos kūrėjų. Moderatoriumi buvo A. Mickevičius.

Trečioji tokio paties pobūdžio tema buvo "Beivis lietuvis - studentas." Čia vėl diskusijų dalyviai buvo pakviesti ideologinių organizacijų atstovai - J. Užgiriene, K. Skrupskelis ir S. Šimoliūnas. Moderavo A. Iljasevičius.

Juoda dėmė suvažiavime buvo perilgai ištęsti ir beveik beprasmiški politinių partijų atstovų pasisakymai, ypač dr. K. Sidlauskos (krikščionys dem.) ir M. Mackevičiaus (valstiečiai liaudininkai). Jie pasirodė visiškai nesuprantą jaunimo pro-

blemų. Jų raginimas jaunimui jungtis į politines partijas buvo tyruose šaukiančiojo balsas. Dr. J. Paplėnas (tautininkai) patiekė idomų ir originalių minčių. Jis ragino jaunimą dirbti kaip ir iki šiolei ir nekreipti dėmesio, ką seniai kalbama. Inž. P. Narutis (Lietuvių Frontas) kalbėjo bendrom, daug kartų girdetom frazėm.

Jono Meko paskaita "Aš, Amerika ir Lietuva XX amžiaus antroje pusėje" buvo emocijomis pagrįsta, vietomis nuskambėjo tragiškai. Jo drąsios ir dažnai pesimistinės mintys visai derinosi su kitomis suvažiavime gvildentomis temomis.

Buvo priimta visa eilė rezoliucijų - pagyrinti Stud. S-gos veiklą, jungtis aktyviau į politinį judėjimą, leisti ir toliau Lituanus žurnalą. Breikstas nepasitenkinimas neolituanų rengtų suvažiavimu tuo pačiu metu, kaip ir visos Liet. Stud. S-gos. Rezoliuciją komisija sudarė T. Remeikis ir G. Gedvila.

Suvažiavimo metu diskutuotos temos sukėlė daug ginčų dalyvių tarpe. Diskusijos buvo tęsiamos iki paryčių atskiruose viešbučio kambariuose. Atrodo, temos bus pataikiusios į skaudžią vietą.

Įkaitusių kolegų protus atšaldė, o jausmus atšildė puikiai pavykę pasilinksminimai - susipažinimo vakaras lapkričio 27 ir iškilmingi šokiai - lapkričio 28.

Suvažiavimo pirmininkai buvo J. Kregždys ir K. Skrupskelis; sekretorė - D. Germanaitė, M. Čikotaitė, N. Remeikytė ir V. Pajaujytė.

Bendras suvažiavimui bruožas - tai, kad buvo galima pajusti daug daugiau tarpideologinio bendradarbiavimo negu konkuravimo, palyginus su praetyje vykusių suvažiavimų. Šis reiškinys yra džiugus, žinoma, su sąlyga, kad šis stoka konkurencijos neišstauks abuojumo studentiška veikla. Kartais "bendradarbiavimas" gali reikšti stoka kovos dvasios ir ryžto, kas nebūtų jau taip naudinga.

Liet. Stud. S-gos centro valdybą sudaro sekantys kolegos: R. Vėžys - pirm., A. Gečiauskas - vicepirm., Z. Čikotaitė - sek., E. Šimaltis - inform. sk. vedėjas, Š. Rimas, - izd., S. Radvila - užsienio sk. vedėjas ir A. Iljasevičius - narys kultūros reikalams. E.G.R.

Atstovavo lietuvius studentus

Du lietuvių studentai - Tomas Remeikis ir Skirmuntas Radvila atstovavo Liet. Stud. S-gą US National Student Association kongrese, kuris įvyko rugp. 24 - rugs. 3 d. Urbana, Ill. USNSA yra didžiausia amerikiečių studentų organizacija, apjungianti 372 kolegijas ir universitetus. Šiame kongrese dalyvavo 1,000 delegatų - rinktiniai kolegijų studentai. Ši organizacija yra griežtai antikomunistinio nusistatymo, tad lietuviams yra gera proga išnaudoti šiuos kongresus Lietuvos reikalo gynimui. Šiame kongrese buvo išdalyta apie 500 egz. Lituanus žurnalas.

Liet. Stud. S-gos suvažiavimo dalyvių grupė

G. Peniko nuotrauka

G. Peniko nuotrauka

"Zvilgsnis į ateitį" diskusijų dalyviai: R. Mieželis, L. Mockūnas, dr. Ed. Kaminskas ir R. Stakauskas.

Daktaras kalba...

ROMAS KEZYS

Paskutiniu laiku Vienybės ir Draugo studentų skyreliuose buvo prikišama neolituanams dėl jų rengiamo suvažiavimo tuo pačiu metu kaip ir visos Liet. Stud. S-gos. Paskutiniame Draugo studentų skyriuje (lapkričio 21 d.) Sauliaus Rimkaitės slapyvardžiu pasirašęs dr. V. Vygantas šalia neolituanų puola ir New Yorko akademikus skautus, kam jie rengė studijų dienas New Yorke dvi savaites prieš Stud. S-gos suvažiavimą Chicagoje! Girdi, Akad. Skautų Sąjūdis kiša koją Liet. Stud. S-gai. Dar tik betrukty, kad kas nors užpultų New Yorko ateitininkus kam šie prieš mėnesį organizavo savo susirinkimą vienos ponios bute Paterson, N. J. Juk ir šis galėjo pakenkti stud. suvažiavimui. Kol Vygantas atrodo, norėtų, kad visas studentiškas judėjimas nuo Atlanto iki Pacifiko merdėtų bent mėnesį laiko prieš Stud. S-gos suvažiavimą.

Atvirai šnekan, ALRK Fed. kongreso metu šauktas at-kų ir vyčių posėdis, kuris vyko tą pačią dieną, kaip ir Stud. S-gos suvažiavimas, tikrai daugiau pakenkė Stud. S-gos suvažiavimui negu prieš dvi savaites rengtos studijų dienos. Apie šį tiesioginį konfliktą tarp ateitininkų ir Stud. S-gos susibūrimų kol. Vygantas neužsimena.

Kiek teko girdėti, šis Stud. S-gos suvažiavimas buvo pats gausiausias S-gos istorijoje. Iš to galima daryti išvadą, kiek dr. Vygantas apkaltinti susibūrimai "pakenkė" Stud. S-gos suvažiavimui.

Visi kiti Vyganto "kaltinimai" yra mesti asmeniškai šių eilučių autoriui. Kai kurie iš jų rodo aiškia tendencija sukurti akademinę visuomenę iliuziją, kad Akad. Skautų Sąjūdis varžosi su Liet. Stud. S-ga. Kiti yra pačios žemiausios klasės poleminių medžiaga - faktų klasiškumas. Juos komentuoti, būtų bereikalingas spaudos puslapių eikvojimas. Visi suinteresuotieji gali tuos faktus lengvai patikrinti. Kiekvieni atveju psichologijos daktaratu pasipuošusiam asmeniui (nors ir prisidengus slapyvarde) nedera taip elgtis.

Dr. Vyganto kaltinimas neolituanams, kad šie bandą sustabdyti vieningą studentiško jaunimo veiklą, yra per daug drąsus ir, tikriausiai, be pagrindo. Vienas faktas, kad abiejų organizacijų suvažiavimai sutapo, dar neduoda teisės mesti toki sunkų kaltinimą neolituanams. Jei dr. Vygantas yra išitikinęs tokia destruktyvia neolituanų pažūra Stud. S-gos atžvilgiu, jis turėtų šiuo klausimu patiekti faktus, ir, jei tokių yra, tuomet reikėtų visiems akademinės minties puoselėtojams rimtai susirūpinti.

Worcesterio studentai skautai

D. Pipiraitė, Anna Maria College studentė, už pastžymėjimą moksle buvo išrinkta į anglų literatūros garbės draugiją. B. Štaraitė, lankanti Becker Jr. College ir R. Židžiūnas, Worcester Polytechnic Institute studentas, buvo ištraukti į geriausių studentų garbės sąrašą.

P. Molis, D. Pipiraitė, F. Štaraitė, D. Glodas ir K. Matonis sudaro Worcesterio skautų leidžiamo mėnesinio laikraščelio redakcinę kolektyvą.

Skautų draugovės draugininkui K. Židžiūnui ir adjutantui K. Matoniui pasitraukus iš pareigų, jų vietoje paskirti D. Glodas ir V. Gedmintas. Naujuoju skautų vyčių dr-vės draugininku išrinktas R. Jakubauskas vieton pasitraukusio A. Glodo.

ASS JAUNIMO LITERATŪROS KONKURSO REIKALU

Neseniai pasibaigė Akademinių Skautų Sąjūdžio Jaunimo Literatūros Konkursas. Konkurso laimėtojai yra: K. Almėnas iš Lomont, Ill. - už prozos kūrinių, ir B. Prapuolenis iš Cicerio, Ill. - už poezijos kūrinių. Laimėtojams premijos buvo įteiktos ASS Chicago skyriaus rudens lapų baliuje. Dalį baliiaus programos atliko konkurso laimėtojai, paskaitydami savo kūrinius.

ASS centro valdyba dėkoja konkurso jury komisijos nariams fil. R. Silbajoriui, M. Katiliškui, A. Landsbergiui ir H. Radauskui. Taip pat dėkojama Chicago filisteriams už sutelktą lėšų konkurso laimėtojų premijoms.

ASS centro valdyba praneša, kad neužilgo bus paskelbtas sekantis jaunimo literatūros konkursas.

Dorion's

MFG'S OUTLET STORES, INC.

Mūsų krautuvėje gausite viską kas reikalinga artimiesiems Tėvynėje: vilnones, silkines ir kitokias medžiagas zemesnemis kainomis, negu kitur. Be to, medžiagos namu papuošimui: fiberglass ir kt.

148-09 JAMAICA AVENUE

JAMAICA 35, N. Y.

(Išlipti Suthpin Blvd. stotyje)

TeL. AXtel 7-6082

Vienybės skaitytojai perkantieji medžiagas siuntiniams į Lietuvą GAUNA 10% NUOLAIDĄ.

VINCUI JANKAUSKUI,

dėl jo brolio LIUDVIKO mirties Lietuvoje,
reiškia užuojautą

RIMAVIČIŲ IR MERKEVIČIŲ ŠEIMOS

DAR NEVĒLU PASIŪSTI KALĒDINĮ SIUNTINĮ Į LIETUVĄ

Dvi vilnonės angliškos medžiagos: 3 jardi moteriškam arba vyriškam paltui, 3 1/4 jardo moteriškam arba vyriškam kostiumui. Viena pora moteriškų šiltų kojinių, vieną porą vyriškų vilnonių kojinių, vienas storas - šiltas vilnonis megztinis -- TIKTAI UŽ \$38.00.

Iš Londono į Lietuvą per trumpiausią laiką. Galite pridėti iki 8 svarų kitokių medžiagų pasirinktų iš katalogo. Skambinkite dėl informacijų AP 7-3631 po 6 v. v., seštadieniais visą dieną arba rašykite:

JONAS JUODIS c/o Overseas Parcel Agency LAIMA
664 Jamaica Avenue, Brooklyn 8, N. Y.

KALĒDOM - VISŲ LAUKIAMOM ŠVENTEM

JUOZO IR ONOS GINKŲ SALDAINIŲ KRAUTUVE

YRA AUKŠČIAUSIO KOKYBĖS SPECIALIOS PREKĖS

Kalėdiniai ir Naujųjų Metų sveikinimai su lietuviškais ir angliškais įrašais.
Didelis pasirinkimas įvairiausių papuošalų eglutei. Įvairiaspalvės elektrinės lempučių eglutei ir kt.
Žaviai grojančios dėžutės ir kiti meniškai išdirbiniai.
Įvairūs originalūs žaislai visokio amžiaus berniukams ir mergaitėms.
Saldainiai aukščiausios rūšies puošniose dėžėse.
Religinio pobūdžio dovanos - kryželiai ir kitoki vertingi daiktai, tinkami dovanojimui švenčių, gimtadienių ir vardinių progomis.

Mūsų kavinėje galite atsigaivinti aukščiausios rūšies vietos ir importuotu alumi, ledais ir kitais skanumynais.

KVIEČIAME ATsilANKYTI

Kartu sveikiname mūsų mielus lankytojus su Kalėdų Šventėmis ir Naujaisiais Metais.

JUOZAS IR ONA GINKAI SU SŪNUMI IR MARČIA

495 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas Evergreen 4-9293

Pasinaudokite plačiai žinomos ir gerai užsirekomendavusios firmos patarnavimu siunčiančios siuntinius į SSSR ir Lietuvą

PACKAGE EXPRESS & Travel Agency, Inc.

Licensed by USSR

BROOKLYN, N. Y. - 1530 BEDFORD AVENUE
Tel. IN 7-6465 ir IN 7-7272

NEWARK, N. J. - 312-314 MARKET STREET
Tel. MI 2-1681 ir BOWling Green 9-6992

Per mūsų firmą siunčiami siuntiniai paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. * Visi muitai apmokami vietoje, mūsų įstaigose. * Prie firmos įstaigų yra krautuvės. * Siuntinių pristatymas garantuojamas 100%. Įstaigos ir skyriai atidaryti kasdien nuo 9 - 6, sventad. ir sekm. nuo 9 - 4.

MŪSŲ SKYRIAI

78 SECOND AVENUE NEW YORK 3, N. Y. ORegon 4-1540	11601 JOS. CAMPAU AVE. DETROIT 12, MICH. TOWnsend 8-0298	651 ALBANY AVENUE HARTFORD 6, CONN. CHOpel 7-5164
832 NORTH 7th STREET PHILADELPHIA 23, PA. WALnut 3-1747	107 SO. VERMONT AVE LOS ANGELES 4, CALIF DUnkirk 5-6550	241 N. ASHLAND AVE. CHICAGO 22, ILL. HUMboldt 6-2818

Norėdami gauti daugiau informacijų reikalaukite mūsų firmos katalogą.

V. Mazelio nuotrauka

Iš neseniai įvykusio Amerikos Lietuvių Romos Katalikų kongreso New Yorke. Nuotraukoje (pirmoje eilėje) prelatai Balkūnas ir Albavičius, L. Šimutis, inž. A. Rudis. Toliau matyti kan. dr. J. B. Končius ir kiti.

Rytinio pakraščio amerikietis

JONAS RŪTENIS

Čia turimas galvoje amerikietis, jau dešimt metų, kaip Dėdės Samos Zemėje ir globoje gyvena. Jis jau būdamas JAV pilietis -- po dešimties metų, manytumėm, turi jau teisę pasisakyti apie savo gyvenimą, darbą, veiklą ir net pačią Ameriką.

Apie tai pakalbėti jau pats laikas. Žinoma, tie pasakymai neatstovauja visų, tai daugiau ar mažiau žodis, kuris yra ir labai asmeniškas, o dažnai visuotinas, bet tik vieno asmens pasakytas.

Tvirtins kas, kad šiam žodžiui tarti pasikliauta A. J. Greimaus užrašais, kur jis DARBO žurnale tą klausimą paliečia.

Mintys sutapo, bet tas reikalo negadina. A. J. Greimas statomam klausimui "American way of life," čia ir bus eilė atsakymų ateityje, bet, kaip minėta, tik rytinio pakraščio amerikiečio vardu, kuris Amerikai jau vieną prezidentą rinko, kelius senatorius ir kitus valdžios pareigūnus.

Teisingai, taip pat A. J. Greimas pastebi, kad negali Zemėje būti amerikiečiu, o mėnulyje lietuviu. Tačiau iš kitos pusės -- koks painelis dabar ir mėnulyje norėtų būti lietuviu, kai jau ir ten ruskis nusikraustęs...

Tiesa taip pat, kad rytinio pakraščio amerikietis iki šiol nei žodžiu nei rastu neprasitaria apie gyvenimą Amerikoje, lyg jau nebūtų čia nei vargų, nei rūpesčių -- laimėjimų ar pralaimėjimų. Tartum Amerika viską suneveliaavo: žaizdas aptvarstė, sergančius pagydė, nepagijusius arba nusenusius savo Zemelėn priglaudė ir tuo viskas pasibaigė. Belieka tik likusiems, kaip ir iki šiol per dešimtą metų darėm: anksti kelti, skubėti į darbą, iš to į kitą, pavalgyt, nusnūst, taupomąją knygelę reguliariai papildyti, laukti savaitgalio, kad galėtum savo bendradarbiui pasakyt HAPPY WEEK-END, o pačiam imtis "pentinio" -- lapų grabojimo ir kitų "meniskųjų" darbų... Tuo save užmarštin nustumiant ir nei valandė-

lės nepasvenčiant "apdūmojimams" -- va tokiems, kaip rytinio pakraščio amerikiečio, žada būti.

Čia pat reikia nedviprasmiškai pridėti, kad šie "apdūmojimai," kurie bus patiekti skaitytojui sekančiuose VIENYBĖS numeriuose -- nebus atsieti nuo pagrindinio prado -- lietuvių ir lietuvių, jo kenčiančios ir pavergtos tėvynės, jo kovos ir pastangų tą skriaudą atitaisyti.

Taip, žinoma, nesūlo A. J. Greimas, nes jis sako: "Ar visi lietuviai jau spėjo pasidaryti milijonieriais ir nebeturi jokių žemiškų rūpesčių ir vien tik ir galvoja per dienas apie tėvynės išlaisvinimą?"

Pastaba pašaipinė, ir reikia pasakyti, rytinio pakraščio amerikiečiui nebūdinga -- tai daugiau ar mažiau paties autoriaus minties žongliaravimas, nes ir jis pats toli ir nuo tėvynės, ir nuo Amerikos...

Rytinio pakraščio amerikietis -- su labai mažomis išimtimis buvo ir liks lietuvis, o pasaulyje, argi yra kur kampas, kur lietuvis nesisielotų tėvynės išvadavimu?

Net aukščiau cituotas pasakymas, manytumėm, net pačiam autoriui ne visai prie širdies...

Ekonominė, kultūrinė ir socialinė būtis nesusikuria per dieną, todėl teko išlaukti, kol atėjo laikas apie tai pasisakyti, bet ne valandėlės neteko abejoti tėvynės opomis, kurios A. J. Greimo manymu, užstojo amerikoniškojo gyvenimo saulę...

Rytinio pakraščio amerikietis nebegali atsieti vidujinio "as" nuo sočios ir parėdytos povyzos, nes jis vis dėlto liko vyduškas "sau žmogus."

Todėl jo apžvalginė ataskaita ir nebus nuo šių pagrindinių principų atsietą, kaip kad peršama, bet apie tai -- kitais kartais...

MIRĖ ARKIVYSKUPAS J. SKVIRECKAS

Gruodžio 3 d. Austrijoje mirė Kauno arkivyskupas Juozas Skvireckas. Palaidotas gruodžio 9 d. Gimęs 1873 m. rugsėjo 6 d. 1896 m. baigęs Zemačių seminariją. 1919 m. pakeltas į vyskupus, o 1926 m. paskirtas Lietuvos bažnytinės provincijos arkivyskupu. Vėlionis buvo Šv. Rasto lietuvių kalbą vertėjas. Nuo 1944 m. gyveno tremtyje, pradžioje Vokietijoje, vėliau Austrijoje.

Popiežius Jonas XXIII pareiškė, kad valstybės turėtų išleisti įstatymą spaudos teisėmis riboti.

MOTINAI KONSTANCIJAI PLEHAVIČIENEI MIRUS,

Dr. L. Plechavičiui, gen. P. Plechavičiui,
E. Legeckienei ir visiems kitiems šeimos nariams
giliausią užuojautą reiškia

EDVARDAS IR SOFIJA KRAUNAIČIAI
ALDONA IR KESTUTIS JONYNAI

AKADEMIKŲ POSĖDIS

Gruodžio 6 d. įvyko Korp! Vytis ir Akademikų Skaučių Draugovės valdybų posėdis. Fil. R. Kezys, ASS N. Y. skyr. pirm., peržvelgė praėjusių metų veiklą. Pažymėtina sėkmingas Jarošeko kvarteto koncertas, peticija Prez. Eisenhoweriui prieš Chrusčiovo atvykimą neseniai pasibaigusios studijų dienos ir kt. Naujuoju skryliaus pirm. išrinktas senj. Vytenis Ramanauskas. Be to, buvo pasidalinta min-timis ateities veiklos klausimais.

KORP! VYTIS BOSTONE

Į Korp! Vytis Bostono skyrių naujai istojo A. Adomkaitis, B. Banaitis, G. Čepas, V. Grinius, E. Jakulis, A. Kristiūnas, J. Ruktytis, H. Strolia, R. Šliažas, A. Tamošiūnas, L. Venckus ir R. Venckus.

Naująją Korp! Vytis Bostono skryliaus valdybą sudaro: A. Kristiūnas - pirm., L. Venckus - išd., H. Strolia - sekr., ir J. Špakevičius - junjorų tėvūnas.

METINIS VIENYBĖS KONCERTAS
vyks 1960 m. vasario 7 d., 4 val. po pietų Webster Hall, New Yorke.

SILVER BELL BAKING CO.
A. RADŽIŪNAS,
Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona
Pyragai vedybiniam ir
kitokiems pokyliams

Patarnavimas sąžiningas ir greitas
36-40 STAGG STREET
BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas: STagg 2-5938

Park Florist

MATTHEW MAŽEIKA
SAVININKAS

Geles pristatomos i bet kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

JOSEPH ANDRUSIS INSURANCE

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiems reikalams, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders).

KREIPTIS

HAVEN REALTY

87-09 JAMAICA AVENUE
Woodhaven, 21, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 7-4477

Kasdien 9 val. ryto iki 9 v. v.
Sekm. 1 val. p. p. iki 5 v. vak.

Three Joe's Service Station, Inc.

Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžiningai ir pigiau patarnaus jums, jei tik jūsų automobiliui reikalingas bet koks didelis ar mažas pataisymas.

COMPLETE AUTOMOTIVE REPAIRS
85-42 WOODHAVEN BOULEVARD
WOODHAVEN, N. Y.
(86th Ave. kampas, prie Jamaica Ave.)
Telefonas: Virginia 6-9683

Tarpplanetinės kelionės...

(Atkelta iš 6 psl.)

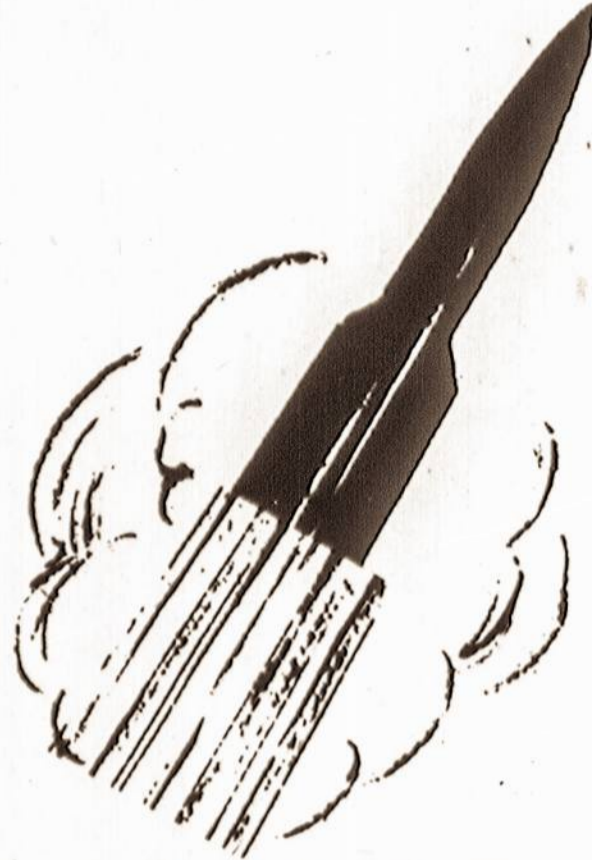
Zema temperatūra moksle ir technikoje labai plačiai naudojama. Šiuo metu yra išdirbti specialūs metodai ir prietaisai žemai temperatūrai gauti. Jau dabar laboratorijose gaunama temperatūra netoli absoliutaus nulio. Tačiau, kaip įrodo mokslininkai, pasiekti absoliutaus nulio temperatūrą Žemės sąlygomis negalima. Ją bus galima pasiekti tik tarpplanetinėje erdvėje, bet kuri kūną palikus ilgesni laiką šėšelyje. Per ilgesnį laiką kūnas, iš niekur negaudamas energijos, išspinduliuos visą savo šiluminę energiją ir jo temperatūra pasieks absoliutaus nulio temperatūrą.

Ypač didelių perspektyvų tarpplanetinės kelionės žada astronomijai. Žemės atmosfera - didžiausias astronomų priešas. Debesys, didelių miestų sviesa, atmosferinės srovės labai smarkiai kliudo astronominiams stebėjimams. Labai dažnai gerai paruoštos astronominiams stebėjimams ekspedicijos, dėl blogų meteorologinių sąlygų, grįždavo be jokių rezultatų. 1954 m. vykusio Saulės užtemimo daugelyje vietų dėl debesų negalima buvo stebėti. Tarpplanetinėje raketėje, dirbtiniam palydovui ar mėnulyje atmosfera nekludys astronomams. Pilnas Saulės užtemimas gana retas įvykis Žemėje. Tarpplanetinėje erdvėje, kur nėra sviesos išbarstymo, užteks neskaidrių daiktų neleisti patekti nuo Saulės disko spinduliams į akis ir gausis vaizdas kaip per pilną Saulės užtemimą. Vadinasi, Saulės užtemimą bus galima stebėti bet kuriuo laiku. Tokiu būdu bus galima geriau pažinti Saulę ir joje vykstančius procesus.

Dėl išbarstytos sviesos nebuvimo, žvaigždės, stebimos iš tarpplanetinės erdvės, bus ryškiau matomos. Ypač dėl to, kad dangaus fonas bus ne mėlynas, kaip kad žiūrint iš Žemės, o visai juodas.

Tarpplanetinėje erdvėje nebūs ir Saulės bei žvaigždžių spindulių sugėrimo. Todėl bus galima gauti pilną Saulės ir žvaigždžių spektrą ir geriau pažinti tuos procesus, kurie vyksta aukštoje temperatūroje (Saulės paviršiaus temperatūra apie 6,000 C).

Astronominė technika stengiasi pagaminti teleskopus kiek galima didesniais veidrodžiais ir lęšiais. Dabartinių teleskopų veidrodžių ir lęšių skersmenys matuojami metrais. Kuo didesnis teleskopo veidrodis ar lęšis, tuo jis daugiau sukonzentruoja sviesos į akį ir tuo silpnesnes ir tolimesnes žvaigždes galima pamatyti. Tačiau didinant teleskopų veidrodžių ir lęšių skersmenis, būna labai didelių kliū-

čių, nes tokie dideli veidrodžiai ir lęšiai, vien dėl savo svorio, deformuojasi ir gaudina per teleskopą matomus vaizdus. Tarpplanetinėje erdvėje, kur svoris bus išnykęs, arba mėnulyje, kur daiktų svoris bus šešis kartus mažesnis negu Žemėje, bus galima naudotis didesniais teleskopais.

Tarpplanetinės kelionės padės išsivystyti ir radioastronomijai. Ši mokslo šaka tiria radiobangas, kurias sklaidžia Saulė, žvaigždės ir tarpžvaigždinė erdvė. Tačiau ionosfera šias bangas gerokai sulauko. Už atmosferos ribų bus galima gauti pilnesnį vaizdą apie kitų dangaus kūnų siunčiamas radiobangas.

Tarpplanetinės laboratorijos įdomios ir chemikams, biologams bei medikams. Jiems rūpi, kaip vyksta cheminės reakcijos ir gyvybiniai procesai erdvėje be svorio, sudėtingose temperatūros sąlygose.

Tarpplanetinės kelionės, gal būt, leis plačiau panaudoti Saulės energiją. Visa Saulės energija 2,2 milijardo kartų didesnė už tą, kuri pasiekia viršutinę atmosferos sluoksnį. Žemės paviršiu pasiekia dar 10 kartų mažiau Saulės energijos.

Už atmosferos ribų bus galima tiksliai nustatyti Saulės konstantą, t. y. energiją, kuri krinta į statmeno Saulės spinduliams paviršiaus viena kvadratinė centimetras. Tokiu būdu bus galima tiksliai nustatyti, kokia šilumos dalis Žemėje gaunama iš Saulės ir kokia dalis iš pačios Žemės.

Vykstant tarpplanetinės kelionės, pagaliau, bus galima geriau pažinti ir pačią Žemę. Iš dirbtinio palydovo bus galima

geriau stebėti Žemės magnetinį lauką, procesus, vykstančius viršutiniuose atmosferos sluoksnuose. Šiandien dar nežinome, kaip susidarė Žemės atmosfera. Gal ši klausimą bus galima išspręsti nuvykus į kitus dangaus kūnus. Mokslininkai teigia, kad atmosfera nėra sfera, t. y. negaibia Žemės iš visų pusių vienodo storio sluoksnis, bet sudaro Žemės uodegą. Panašias uodegas turi kometas. Pilną šio klausimo vaizdą galėsime susidaryti tik nutolę nuo Žemės.

Šiandien mes dar negalime leisti į tarpplanetinę kelionę. Tokiai kelionei dar ne viskas paruošta. Tačiau šiandien tarpplanetinių kelionių klausimą sprendžia ne vienas kitas žmogus, kaip tai buvo praeitame šimtmečiuje, bet daugybė mokslininkų ir inžinierių. Astronautų draugijos įsteigtos daugiau kaip 20 šalių. Metalurgai ieško raketoms lengvos, bet kartu ir labai atsparios medžiagos, elektrotechnikai stengiasi išdirbti tikslus ir lengvus prietaisus tarpplanetinėms raketoms. Šie visi prietaisai išbandomi prie padidinto svorio, nustojus veikti svorio jėgai, gabe-nant juos dideliais greičiais, t. y. tokiose sąlygose, kuriose jiems teks dirbti tarpplanetinių kelionių metu.

Tarpplanetinių kelionių klausimą spęsti padeda ir tokie mokslai, kaip radiotechnika, radiolokacija, elektronika, telemechanika, fizikos, televizijos bei puslaidininkių technika, biologija, medicina ir kiti. Dėl to šių visų sričių specialistai ruošiasi tarpplanetinėms kelionėms, kurios, savo ruožtu, padės vystyti visoms šioms mokslo šakoms.

Mokslininkai, kurie iš pagrindų išnagrinojo tarpplanetinio susisieki-mo klausimą, nurodo šiuos šio klausimo sprendimo etapus: 1. Darbai reaktyvinėje laboratorijoje. 2. Reaktyvinį prietaisų judėjimas plokštumoje (aerodrome). 3. Pakilimas į nedidelį aukštį ir nusileidimas planuojant. 4. Pakilimas į stratosferą. 5. Pakilimas už atmosferos ribų ir nusileidimas planuojant. 6. Įrengimas dirbtinių Žemės palydovų. 7. Saulės energijos panaudojimas kvėpavimui, maitinimui ir kitiems buitiniams reikalams. 8. Saulės energijos panaudojimas judėjimui visoje planetinėje sistemoje ir industrijai. 9. Aplanymas pačių mažųjų Saulės sistemos dangaus kūnų (asteroidų). 10. Žmonijos užkariavimas visos Saulės sistemos.

(Pabaiga)

Festival RESTORANAS IR BARAS

40 EAST 26th STREET
NEW YORK CITY
Telefonas: MU 3-2928

Gerai pietūs ir vakarienė
- jaukus baras -
- salė susirinkimams -
- vestuvėms ir pobūviams

Gali tilpti 200 žmonių
Lietuviškiams suėjimams
NEMOKAMAI

VACYS STEPONIS, SAVININKAS

White Horse Tavern

BARAS, RESTORANAS IR SALĖ
PRANAS, BRUČAS, Savininkas
Duodami polaidotuviniai pietūs

86-18 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 6-9519

Norintieji įsigyti skanių lietuviškų produktų
**LIETUVIŠKOS DUONOS,
LIETUVIŠKŲ SŪRIŲ,
LIETUVIŠKŲ DEŠRŲ IR SKILANDŽIŲ**

kreipiasi į jų gamybos generalinį atstovą:

PETRĄ LISAUSKĄ

64-09 CLINTON AVENUE, MASPETH, N. Y.
Tel. TW 4-8087

Visame New Yorke neraste
gražesnių ir patogesnių salių kaip
GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte - koncerta, sokius, vestuves ar prakalbas - salese gali TILPTI NUO 25 IKI 2000 DALYVIŲ.

L. MOLIN - Reikalų Vedėjas
320 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123

AR NEPERMOKATE

už savo automobilio apdraudg?

Virš 21,000 automobilių savininkų moka daugiau, negu reikalinga. Jei tik jūsų vairavimo rekordas yra geras, jūs esate kvalifikuotas: dideliu apdraudos sutaupymu, geresnei savo apsaugai ir greitesniam patarnavimui reikalaujant nuostolių atlyginimo. Kreipkitės:

Albert F. Peters
(PETRAUSKAS)
APDRAUDOS SPECIALISTAS
116-55 Queens Boulevard
Forest Hills 75, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-1477
Namų adresas:
106-53 95th St., Ozone Park 17, N. Y.

FIRE - AUTO - LIABILITY - LIFE
ROBERT F. NARK
APDRAUDOS SPECIALISTAS
26 Court Street, Brooklyn 1, N. Y.
Telefonas: MAin 4-6400
700 Caroline Avenue
N. Valley Stream, N. Y.
Tel. Valley Stream 5-0783

- BULGLARY - COMPENSATION -
HEALTH - ACC. HOUSEHOLD

VIENYBĖ, 1959 m. gruodžio 11 d.

Arlington RESTAURANT

LIETUVIŠKAS MAISTAS
 COCKTAIL LOUNGE, DINING, DANCING, CATERING
 HALL FOR ALL OCCASIONS
 385 ARLINGTON AVENUE at HALE AVENUE
 Under BMT Jamaica Line - Norwood Avenue Station
 Phone: TAYlor 7-9842 ONA ir JONAS VALAČIAI

Winter Garden Tavern Inc.

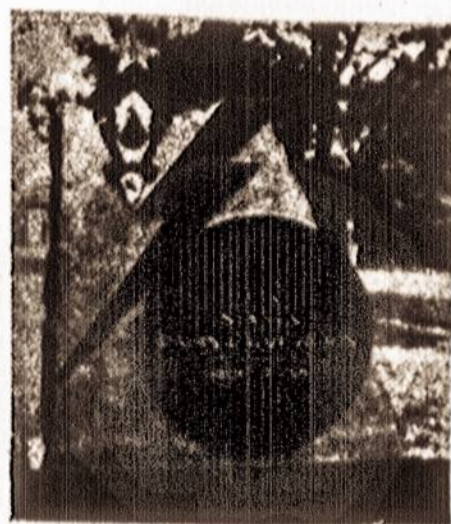
VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

1883 MADISON STREET
 BROOKLYN 27, N. Y.
 (Ridgewood)
 Telefonas: EVergreen 2-6440

Sale vestuvėms ir kitokioms
 pramogoms. Geriausias lietuviškas
 maistas prieinamomis kainomis.
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

Didžiausia paminklų gamybos
 įmonė Chicagoje

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

HAROLD E. NELSON
 Prezidentas
 3914 WEST 111th STREET
 CHICAGO, ILLINOIS
 (Prie Šv. Kazimiero kapų)

Telefonas: BEDacrest 3-6335
 KALBA LIETUVIŠKAI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI - PHILADELPHIA, PA. -

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
 1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
 Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
 1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
 Telefonas: POplar 5-4110

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
 423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
 Direktorius Reikalų Vedėjas.
 660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
 NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius
 410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
 Tel. STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
 9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
 Vėsinamos Kopyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
 AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

Skanaus!

Kasdien JŪSŲ NAMUOSE

gali būti šventiškos vaišės, jei patieksite **IMPORTUOTO
 LENKIŠKO KUMPIO**, įvairiai pagaminto . . .

- Garsus visur pasaulyje **KUMPIŠ** iš **LENKIJOS** teikia didžiausio pasitenkinimo, nes jis be kaulų, neriebus ir be drėbtelių, rieko nereikia išmesti, ypač liesas, minkštas, švelnus, sultingas, jau paruoštas valgymui — iš viso **KUMPIŠ** iš **LENKIJOS** nepalyginame skonio ir labai **EKONOMIŠKAS**.

- **IMPORTUOTAS** iš **LENKIJOS KUMPIŠ** šiuo metu gaunamas mažomis, šeimai tinkamomis; trijų — keturių — ir penkių svarų dėžutėmis.

- Apsipirkdami nepamirškite apsirūpinti **IMPORTUOTU** iš **LENKIJOS KUMPIU** taip, kad visada turėtumėte namie pakankamą šio **SKANESTO** kiekį iš **SENOJO PASAULIO!**

- Visada reikalaukite kumpių iš Lenkijos

TIKRIEJI mėsos gaminiai iš Lenkijos turi etiketę
ATLANTA — KRAKUS — TALA — DOM
 su parašu "PRODUCT OF POLAND".

GERIAUSIAS INSURANCE ir REAL ESTATE PATARNAVIMAS PAS

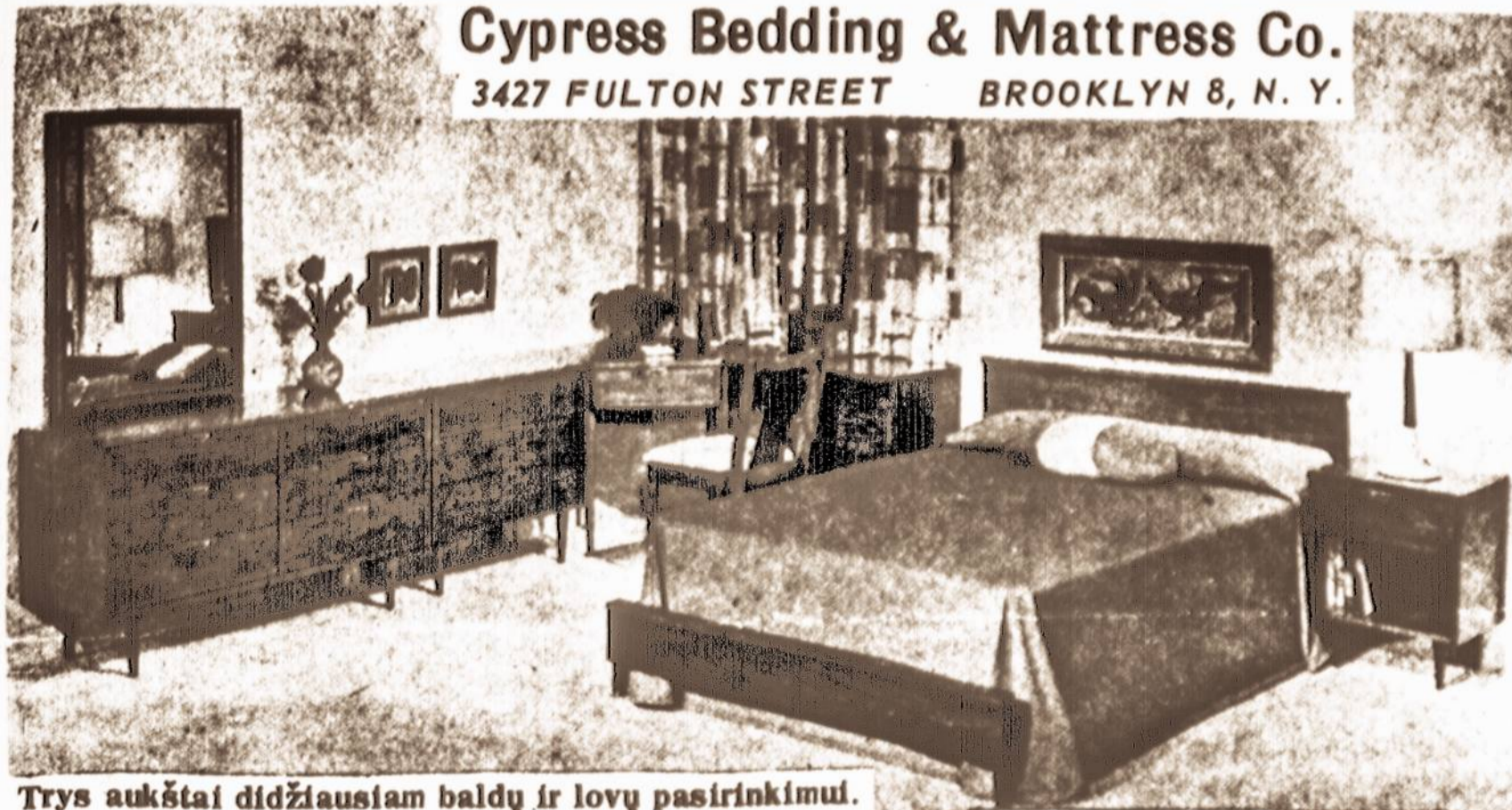
JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Cypress Bedding & Mattress Co.

3427 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Trys aukštai didžiausiam baldų ir lovų pasirinkimui.
 Vertingos dovanos naujlems klientams.

Telefonas APPLegate 7-8802

VIENYBĖ

Jono Budrio, Lietuvos Gen. Konsulo, 70 metų amžiaus sukakties minėjimo reikalu organizacijų atstovų pasitarimas įvyko pereiną ketvirtadienį Pil. Klubo salėje, Brooklyne.

E. Andriušienė praneša, kad Moterų Vienybė ruošia kalėdinį pobūvį, kuris įvyks gruodžio 15 (antradienį) 8 v. v. Arūnų namuose, 86-04 94th St., Woodhavene.

P. Svetka, Maspetho Lietuvių Pil. Klubo sekretorius, praneša, kad šį penktadienį, gruodžio 11, šaukiamas metinis klubo susirinkimas naujai valdybai rinkti ir kitiems reikalams svarstyti.

Albert F. Peters (Petrauskas) savo draudimo ofisą perkėlė į 84-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.

Jonas Antanaitis, mūsų korespondentas Clevelande, yra autorius pereinios savaitės Vienybėje paskelbto straipsnio "Praeitis ir dabartis". Deja, per neapdairumą, nebuvo pažymėta jo pavardė. Atsiprašome.

J. Šlepetytis prašo patikslinti, kad jis prie Konstancijos Plechavičienės karsto pasakė atsisveikinimo kalbą Lietuvių Bendruomenės (ne Liet. Vet. Sąjungos Ramovės) vardu, pabrėždamas, kad su velionės mirtimi LB neteko amžiumi vyriausio savo nario.

Inž. K. Pusnikas, kuris dabar su žmona Adele, atostogauja Miami Beach, Floridoje, siunčia linkėjimus Vienybei ir visiems savo draugams Brooklyne.

Viešnios Vienybės namuose: (iš kairės į dešinę) Aldona Trečiokienė, kuri su vyru ir vaikais neseniai atvyko iš Vokietijos, Ona Valaitienė ir Jadvyga Tūbellenė, atvykusi iš Washingtono aplankyti artimųjų bei draugų New Yorke.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Kas nužudė Antaną Šaltenį?

Šių metų balandžio 26 d. Highland Park, N. J. policijos neaiškiais aplinkybėmis paskelbtas Antano Šaltenio mirties protokolas sujaukino visuomenę. Protokolo atžymėjimai nesiderina su laiku ir mirusiojo kune rastomis sumušimo žymėmis. Visuomenė, ypač ponis B. Šaltenienė, Antano brolio, buvusio JAV aviacijos kapitono, našlės, susirūpino ir pradėjo reikalauti įvykio aiškinimo. Bylai vesti pakviesta adv. C. Grincius iš Elizabetho ir L. Cereface iš Newarko.

Lesų parūpinimui iniciatyvos ėmėsi žuvusiojo draugai, Kazio Čiurlio vadovaujami. Čia skelbiamas aukotojų sąrašas.

100 dol. — K. Čiurlys,
50 dol. — Mike Kaselis, P. Kupinskas, Albinas Stukas,
30 dol. — Zemaitis, Tamkus, Kubaitis,
25 dol. — Ana Klim, Great Neck, L. I.

20 dol. — D. Andruska, James Baranauskas, D. Domijonaitis, B. Lukoševičius, Dr. S. Petrauskas, Šlepetytis, A. Subačius, A. Valaitis, V. Vosylius, V. L. Valentikevičius.

10 dol. — Apanavičius, A. Andrusiūnas, V. Barkauskas, Juozas Bastys, T. Dūda, Antanas B. Gražulis, G. Gedmintas, V. Kalytis, Dominik Kupstis, Bronė Lukoševičius, J. Masteika, J. Miazoitis, K. Navickas, Algirdas Patrick, Jonas Plioplys, Mr. & A. Rubsi, Sveciūnas, J. Sadauskas, Savokaitis, Algis Strongvila, A. Sosaris, J. Švedas, John Segrickas, A. & Vincent Staknis, Jokubas Stukas, V. Zostautas.

5 dol. — M. & A. Andrews, P. Alesūnas, Vladas Audėnas, Jonas Avižienis, T. Budrevičienė, Petras Brasauskas, Bill Dubietis, R. Didžbalis, Jonas Grigaliūnas, Izidorius Jatulis, V. Kvedaras, F. Kudijis, Onute Kijauskaitė, O. Lanys, E. Lingvenytė, Stasys Meilius, Vytautas Miknevičius, A. Mažonis, K. Ozolas, D. Petručionis, J. Prapuolenis, John Reedy, Adam Raudys, Vytautas Rasminas, Laurinas Ramašauskas, P. Saveikis, Stasys Skiauanas, Karolis Stasiukaitis, Kazys Šipaila, Balys Šarkevis, Tursa, S. Vaičiūnas,
4 dol. — Ramanauskas, Varneckas,
3 dol. — A. Stongvila.

2 dol. — Vladas Adamavičius, Bitėnas, S. L. Everlim, Vincas Lengvenis, Petras Skiauanas, L. Tamašaučius, Anonymous.

1 dol. — Rev. Joseph Barkus, E. J. Burke, K. Bagdonavičius, P. Daumantas, Jonas Gelčius, Stella Kaliskis, Ignas Ozolas, K. Šaltinis, V. Tiknys, P. Vaitekūnas.

Viso: 960 dol.

Suaugusiems ir rimtam jaunimui vertinga, patvari lietuviška kalėdinė dovana - Liet. Profesorių D-jos tik ką išleistas mūsų miškų žinovo, gamtininko, tautos veikėjo, aušrininko - viltininko prof. P. MATULIONIO (1860 - 1932) gyvenimo ir šakotos veiklos aprašymas. Atsiuntę savo adresą ir nemažiau kaip 1.50 (adresu Prof. S. Dirmantas, 4241 S. Maplewood, Chicago 32, Ill.) gaus šią gausiai Lietuvos vaizdais papuoštą rimtą knygą.

Vienybės koncertui ruošiantis. Pereiną šeštadienį Vienybės namuose įvyko pasitarimas dėl programos Vienybės koncertui, kuris bus 1960 m. vasario 7 d. Webster Hall salėje, New Yorke. Iš kairės į dešinę: F. Morkus, buv. Lietuvos Operos solistė Vinčė Jonuškaitė, solistė, Salomėja Nasvytytė-Valukienė, E. Morkuvienė, V. Tysliavienė ir Vyt. Valukas.

A. Radžiūnas praneša, kad jo Silver Bell Baking Co. kepykloje, 36-40 Stagg St., Brooklyne, Kalėdų šventėms galima gauti lietuviškų šližiukų, maltų aguonų, medauninkų, kalėdinių pyragų ir visų mėgiamos lietuviškos duonos.

K. Mitchell ir K. Šimansko krautuvėje Brooklyne įvyko apipilėsimas. Vagys išnešė seifą, kuriame buvo pinigų ir daug klientų iškeistų čekių.

Nepamirškite atnaujinti prenumeratą!

LIETUVOS TEATRO MINĖJIMAS

Prieš 60 metų (1898) Palangoje įvyko didelė šventė. Į ją būriai lietuvių suvažiavo beveik iš visos Žemaitijos. Tai buvo ne tik "Amerika pirty" premjera, bet ir lietuviško dramos teatro pradžia. Šiam istoriniam įvykiui paminėti ir tolimesniam lietuviško teatro vystymuisi pažinti Santaros-Sviesos Federaciją New Yorke rengia minėjimo vakarą.

Minėjimo programoje dalyvaus žymieji mūsų dramos teatro menininkai. Aktorius Jurgis Blekaitis skaitys paskaitą. Meninę programos dalį išpildys aktoriai Aušra Blekaitienė-Bendoriūtė, Henrikas Kačinskas ir Antanas Skėma.

TREČIOKAS I SLA VICEPIRMINIKUS

Pereinamoje Vienybės numeryje buvo paskelbtas SLA Pild. Tarybos kandidatų nominacijos pranešimas iš Lawrence, Mass. Šią savaitę gautas dar vienas toks pranešimas. Išskyrus SLA vicepirmininko vietą, kuriai nominuojamas A. S. Trečiokas iš Newark, N. J., visoms kitoms SLA Pild. Tarybos narių pareigoms rekomenduojami tie patys: P. Dargis, dr. M. J. Vinikas, Nora Gugienė, adv. S. Briedis, E. Mikužiūtė ir dr. S. Biežis.

ALIAS PARODA

Lietuvos pasiuntinybės Brazilijoje rūmų projekto konkursui patiektų darbų paroda rengia ALIAS New Yorko skyrius gruodžio 13 d. nuo 12 iki 5 v. v. Lietuvių Piliečių Klubo salėje, 280 Union Ave., Brooklyne., Viso patiekta 11 darbų. Įėjimas nemokamas.

Inžinierių ir architektų susirinkimas

ALIAS New Yorko skyrius metinis susirinkimas įvyksta gruodžio 12 d. 7:30 v. v. Lietuvių Atletų klubo salėje, 1332 Halsey St., Brooklyne, Arch. M. Molis darys pranešimą "Išpūdziai iš kelionės po Europą." Taip pat bus renkama skyriaus Valdyba.

KUR SUTIKSIME NAUJUOSIUS METUS?

Primenama, kad savo tradicinį Naujųjų Metų sutikimą LB New Yorko Apygarda, talkinant Liet. Sporto Klubui, ir šiais metais ruošia Grand Paradise salėse. Stalus 10 asmenų jau ir dabar galima užsisakyti pas A. Kynastą ar A. Bagdžiūną, kurių adresas: 188 Logan St., Brooklyn 8, N. Y.; tel. MI. 7-0935.